

den 9 dec. 1910, med ändringar den 18 mars 1927 och 13 dec. 1929. Kungl. kung. den 8 nov. 1918 ang. beredande av emeritlöner åt präster, med ändring den 13 dec. 1929. Kungl. maj:ts förnyade reglemente för prästerskapets änke- och pupillkassa den 17 dec. 1926. Kungl. förordning den 18 april 1914 angående reglering av det extra ordinarie prästerskapets avlöning m. m., med ändringar den 25 sept. 1920 och 17 dec. 1926. Lag om provisorisk tilläggslön åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. m. den 13 dec. 1929. Kungl. kung. den 13 dec. 1929 ang. provisoriskt tilläggsarvode åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster m. m. Kungl. kung. den 20 juni 1930 ang. dyrtidstillägg åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster. Kungl. kung. den 18 juni 1927 ang. dyrtidstillägg åt innehavare av prästerliga emeritlöner. Ecklesiastisk boställsordning den 9 dec. 1910, med ändring den 21 nov. 1925. Kungl. resolutioner den 26 april 1918 (tillägg 27 juni 1927), 20 juni 1924 (ändr. 23 aug. 1929) och 23 jan. 1931 ang. lönerregleringar för prästerskapet i huvudstadens territoriella församlingar.

Stockholms stads konsistorium med därunder hörande församlingar.

Stockholms stads (större) konsistorium består av ärkebiskopen som preses, när han är tillstädes, pastor i Storkyrkoförsamlingen (pastor primarius) såsom ordinarie preses samt kyrkoherdarna i Stockholms övriga territoriella pastorat och i tyska och finska församlingarna som ledamöter. Rörande mindre konsistoriet se nedan.

Under Stockholms stads konsistorium lyda dels huvudstadens 19 territoriella församlingar, dels tvenne nationella församlingar, tyska och finska församlingarna. En del allmänna inrättningar, som förut bildat icke territoriella församlingar, ingå sedan den 15 oktober 1910 i respektive territorialförsamlingar.

Angående församlingar av främmande trosbekännare se sid. 420.

Författningar. Kungl. instruktion för pastor primarius i Stockholm den 16 dec. 1668. Kungl. förordning den 11 febr. 1687 huru med rättegång uti domkapitlet skall förhållas.

Stockholms stads konsistorium.

Expedition: Storkyrkan (postadress: post-fack 2016, Stockholm 2); t. (10) 38 08; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—12; sessionstid: varannan tisdag kl. 13 (sommarmånaderna var tredje tisdag kl. 13).

Stockholms stads prästerskap lydde till en början under ärkebiskopen och domkapitlet i

Uppsala. När Stockholms konsistorium upprättades är ovisst, men dess tillvaro är känd från 1500-talets slut. I kungl. förordning om rättegången i domkapitlet den 11 februari 1687 förordnades, att ärkebiskopen skulle vara »preses primarius» och kyrkoherden i Storkyrkan preses. Enligt gammal hävd var tidigare kyrkoherden i Klara församling vice preses. Gustav I lär hava ämnat göra Stockholm med närbelägna församlingar till eget stift, ett liknande förslag väcktes på 1700-talet, men kom aldrig till verkställighet.¹⁾ Enligt konsistorii beslut den 11 juni 1915 intaga dess ledamöter med undantag av pastor primarius plats efter dagen för inträdet i konsistorium.

Enligt den 4 mars 1927 utfärdad lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium har konsistoriet i vissa avseenden erhållit ändrad organisation. Fr. o. m. den 1 maj 1927 utgöres nämligen Stockholms stads konsistorium av dels dess större konsistorium, sammansatt enligt förut gällande regler (se ovan), dels dess mindre konsistorium, bestående av pastor primarius såsom ordförande samt sex av det större konsistoriets ledamöter, utsedda genom val på visst sätt av det större konsistoriet för en tid av sex år (två ledamöter avgå vartannat år). Det större konsistoriet skall handlägga och pröva de ärenden, som av kungl. maj:t hänskjutas till dess avgörande eller yttrande. Övriga ärenden handläggas av det mindre konsistoriet. Enligt lagen äger ärkebiskopen taga säte och stämma i konsistoriet; och tillkommer det honom, då han är tillstädes, att föra ordet.

Konsistoriet äger jämlikt gällande författningar utse en ledamot (jämte suppleanter till erforderligt antal) i Stockholms folkskoleledktion samt en ledamot och en suppleant i Stockholms stads kyrkogårdsnämnd (jfr sid. 193 och 302).

Kostnaderna för konsistoriets verksamhet bestridas av statsmedel.

Stockholms stads större konsistorium.

Förnämste preses.

Söderblom, L. O. J., ärkebiskop (självskr.).

¹⁾ 1925 års kyrkomöte har hos kungl. maj:t hemställt om framläggande av förslag snarast möjligt, att Stockholms stad, med tillägg nu eller framdeles av kringliggande landsbygd, måtte göras till särskilt stift med egen biskop. Denna framställning har i avgivna yttranden tillstyrkts av Stockholms stads konsistorium, överståthållarämbetet och kammarkollegium. Ärkebiskopen har i en till kungl. maj:t i februari 1929 ingiven framställning, till vilken Uppsala domkapitel anslutit sig, hemställt om skyndsamt utredning rörande upprättandet av ett särskilt stift för Stockholm med omnejd.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Ordinarie preses.

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde i Stor-kyrkoförs. (självskr.).

Konsistorii assessorer.

Montell, V., kyrkoherde i finska förs.
Larsson, C. V., kyrkoherde i Kungsholms förs.
Hallberg, H. E., kyrkoherde i Gustav Vasa förs.
Öhman, K., kyrkoherde i Johannes förs.
Källander, A. J., kyrkoherde i Hedvig Eleonora förs.
Berglund, A. A. T., kyrkoherde i Matteus förs.
Lindskog, H. J., kyrkoherde i Brännkyrka förs.
Bengtson, H. G. V., kyrkoherde i Oscars förs.
Svensson, M. T. K., kyrkoherde i Bromma förs.
Klefbeck, E. A., kyrkoherde i Sofa förs.
Bokander, H. G. E., kyrkoherde i Klara förs.
Ohly, C. E. W., kyrkoherde i tyska förs.
Andræ, S. E. J., kyrkoherde i Jakobs förs.
Lindgren, J., kyrkoherde i Engelbrekts förs.
Hagardt, A., kyrkoherde i Adolf Fredriks förs.
Ljunge, H. T. N., kyrkoherde i S:t Görans förs.
Molin, O. E., kyrkoherde i Maria förs.
Edquist, C., kyrkoherde i Katarina förs.
Mogård, J. A. B., kyrkoherde i Högalids förs.
(fr. o. m. 1/7 1931).

En vakant (kyrkoherden i Enskede förs.).

Stockholms stads mindre konsistorium.

Widner, N., självskr. ordf.; **Andræ, S. E. J.**, **Bengtson, H. G. V.** (för tiden till 1/5 1937); **Bokander, H. G. E.**, **Lindskog, H. J.** (för tiden till 1/5 1935); **Hallberg, H. E.**, **Larsson, C. V.** (för tiden till 1/5 1933).

Konsistoriesekreterare.

Sahlin, E. C.

Ett manligt biträde, ett kvinnligt biträde, en vaktmästare.

Ecklesiastika boställsnämnden för Stockholm.

Jämlikt ecklesiastika boställsordningen den 9 dec. 1910, i dess lydelse enligt lag den 21 nov. 1925, samt ecklesiastika arrendeförordningen den 21 nov. 1925 skall ekonomisk besiktning å prästgårdar och löneboställen — med lönebo-ställe avses sådan till prästerskapets avlöning anslagen fastighet, som ej är avsedd till lönta-gares bostad — och arrendeuppskattnings vid ut-arrendering av lönebo-ställe verkställas av en *boställsnämnd*, bestående av tre i orten boen-de, i lanthbruks- och därmed sammanhängande affärsförhållanden kunniga män. I Stockholm skall finnas en dylik nämnd. Av nämndens ledamöter skola två, jämte lika antal ersättare, utses för tre år, den ene, tillika ordförande, av överståthållarämbetet och den andre av konsisto-riet. Som tredje ledamot inträder en av de

personer, som pastoratsvis (en för varje pasto-rat), likaledes för tre år, utses för tjänstgöring i nämnden. I varje särskilt fall skall bland de sålunda valde inkallas den närmast boende, som ej tillhör det av förrättningen berörda pastoratet.

Prästgårdar och löneboställen jämlikt ovan-nämnda författningar finnas enligt nu gällande lönereregleringar för prästerskapet i Stockholms församlingar endast i Brännkyrka och Bromma församlingar.

Nuvarande ledamöter i ecklesiastika boställs-nämnden för Stockholm äro utsedda för tiden 1 maj 1929—30 april 1932.

Ledamöter.

***Brundin, A. H.**, disponent, ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); ***Sandberg, S. O.**, arren-dator (utsedd av konsistoriet); ***Wallin, J. A.**, distriktsuppbördsman (utsedd av Brännkyrka pastorat); ***Larsén, J. A.**, byggnadsverkmästare (utsedd av Bromma pastorat).

Ersättare: ***Nettelbladt, Hj.**, direktör (utsedd av överståthållarämbetet); ***Larsén, C. G.**, verk-mästare (utsedd av konsistoriet); *en vakant (utsedd av Brännkyrka pastorat); ***Norström, K.**, fanjunkare (utsedd av Bromma pastorat).

Stockholms kyrkliga ungdomsråd.

Konsistoriet beslöt den 12 febr. 1924 att tillsätta ett *kyrkligt ungdomsråd* för Stock-holm. Rådets uppgift är att — utan att stö-rande ingripa i de redan existerande ungdoms-organisationernas arbete — hålla ett vaket öga på de behov, som kunna finnas för ett särskilt ingripande till den kyrkliga ungdomsvårdens höjande och därvid taga lämpliga initiativ. Nu-varande ledamöter äro utsedda av konsistoriet för åren 1930—1932.

Kyrkliga ungdomsrådet åtnjuter bidrag från Storkyrkoförsamlingen (för år 1931 med 500 kr.).

Ledamöter.

Bergström, J. E. G., förste sekreterare i diako-nistyrelsen; **Bokander, H. G. E.**, kyrkoherde, ordf.; **Collini, C. G. E.**, komminister; **Fri-berg, G. F. O.**, sekreterare i diakonistyrelsen; **Kjederqvist, Elsa S. J.**, sekreterare i diakoni-styrelsen; **Krook, O.**, komminister; **Nystedt, B. O.**, ständig adjunkt; **Sundquist, E. G.**, sekreterare i diakonistyrelsen; **Wiklund, E. V.**, ständig adjunkt.

Kyrkliga socialrådet för Stockholm.

Stockholms stads konsistorium beslöt den 2 febr. 1926 att tillsätta ett kyrkligt socialråd för Stockholm.

Rådets uppgift är att med uppmärksamhet följa de sociala inrättningsarnas arbete för att därvid söka upptäcka de punkter, på vilka det kan vara behöfligt och lämpligt, att kyrkan erbjuder sin tjänst; att, när sådan upptäckt gjorts, i samförstånd med vederbörande inrättning vidtaga nödiga åtgärder för fullgörande av sådan tjänst; att ägna särskild uppmärksamhet åt den kvinnliga ungdom, som sedligt urartat eller är i fara att urarta, och därvid efter samråd med barnavårdsnämnden vidtaga de åtgärder, som kunna visa sig behöfliga; samt att förmedla föredrag av kristligt-socialt innehåll vid samlingsaftnar och ungdomsmöten i Stockholm.

Rådet har för sitt räddningsarbete inrättat dels ett mindre upptagningshem, Humlegårdsgatan 14—16 (t. Ö. (60 03) 17), dels ett inackorderingshem, Danviksgatan 1 (t. S. (4) 139 60), med plats för fjorton skyddslingar. Föreståndarinnan vid det förstnämnda hemmet utövar jämväl s. k. nattmission. I april 1931 har socialrådet vidare i huset Tunnelgatan 17 öppnat ett härbärge för hem- och arbetslösa ynglingar under 20 år. Härbärgat har 12—15 platser.

Socialrådet åtnjuter genom svenska skyddsförbundet statsbidrag (2,500 kr.) ävensom bidrag från flera av huvudstadens territoriella församlingar (för år 1931 sammanlagt 3,900 kr.).

Rådets nuvarande ledamöter äro utsedda för åren 1929—1931.

Ledamöter.

*Heckscher, f. Westberg, Ebba S. M., professör-ska; *Lindskog, H. J., kyrkoherde, ordf.; *Pauli, Ebba H., fröken; *von Rosen, f. Tamm, Maria, grevinna, kassaförvaltare; *Ström, T. W., socialsekreterare i diakonistyrelsen, sekr.; *Thomasson, Lilly A. O., folkskollärarinnan.

Hornö skyddshem.

Hornö, Enköping; t. Upplands Vallby 28.

Kyrkliga socialrådet har, sedan statsbidrag i form av lån m. m. för ändamålet beviljats av 1928 års riksdag, åtagit sig att upprätta och driva ett skyddshem för vanartade flickor med plats för 20 flickor. Hemmet, som förlagts till den för ändamålet inköpta egendomen Hornö i Vallby socken vid Enköping är avsett för sådana flickor i åldern 15—18 år, som enligt beslut av barnavårdsnämnd skilts från sina hem och omhändertagits för skyddsuppföstran. Det öppnades den 1 dec. 1928. En med bidrag av statsmedel uppförd annexbyggnad, avsedd för 8 skyddshemselever med barn, togs i bruk i mars 1931.

Hemmet förvaltas av en särskild, av socialrådet inrättad förening, Stockholms kyrkliga skyddshemsförening (ordförande: fröken Ebba Pauli).

Föreståndarinnan.

Hasselberg, H. M. (Greta).

Diakonistyrelsens sociala råd- och Kyrkl. hjälphyrå.

Centralstationen, C.; t. N. (20) 30 92; by-rån hålles öppen alla vardagar kl. 8—15,30 och 17,30—19,30.

Under medverkan av kyrkliga socialrådet inrättade svenska kyrkans diakonistyrelse år 1927 i av statens järnvägar avgiftsfritt upplåten lokal inom Stockholms centralstation (norra ankomsthallen) en råd- och hjälphyrå, avsedd att med vägledning och råd hjälpa resande, särskilt sådana, som — obekanta med förhållandena i Stockholm — anlända till staden för att söka eller tillträda arbetsanställning. Byrån förestås av en diakonissa. Verksamheten ledes av ett särskilt av diakonistyrelsen tillsatt utskott, vars sekreterare är socialsekreterare T. Ström (se ovan).

Till byråns verksamhet utgår fr. o. m. år 1930 ett årligt bidrag från Stockholms stad å 3,000 kr. (jfr sid. 365). Byrån erhåller även bidrag av fattigvårdsnämnden (till bestridande av kostnader för fattigas resor till sina hemorter). I övrigt uppehålls verksamheten genom skänkta medel.

Föreståndarinnan.

Eriksson, Anna K.

Storkyrkoförsamlingen.

(S:t Nikolai.)

Expedition: Stortorget 1, St.; t. (10 0) 1 62, N. (20) 23 66 (expeditionen); (10) 35 88 (kyrkoherdens tjänsterum); expeditionstid: vardagar 10—11 samt helgfria fredagsaftnar 19—20. Äldre kyrkoarkivet, i Storkyrkan: måndagar och torsdagar 10,30—12,30.

Storkyrkoförsamlingen, den äldsta av Stockholms församlingar, har ursprungligen omfattat Stadsholmen samt nuv. Helgeandsholmen och nuv. Riddarholmen. Riddarholmen, som redan tidigt på 1600-talet hade egen kyrkoherde, utgjorde emellertid åren 1637—1807 en självständig församling, till vilken av staden mellan broarna jämväl hörde området väster om nuv. Stora Nygatan, och som 1663—1668 samt 1680—1784 hade Bromma församling till annex. Helgeandsholmen åter delades 1643 mellan Klara och Jakobs församlingar men ledades 1906 till Storkyrkoförsamlingen. Till denna hörde som annex åren 1529—1636 och 1668—1671 även Solna (under den förra perioden med nuv. Kungsholmen) samt åren 1636—1668 Lovö. Storkyrkan torde hava grundlagts av Birger Jarl omkring år 1260. Den har åren 1902—1910 undergått genomgripande reparations- och ändringsarbeten. Riddarholmskyrkan, som tillkom i slutet av 1200-talet, tjänstgör numera ej som församlingskyrka utan endast som konungahusets gravkyrka.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen

Kyrkl. in- till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången
stitu- rum hösten 1931 (jfr sid. 391).
tioner.

Stat år 1931. Utgifter: 176,119:13 kr.;
inkomster: 57,915 kr.

Uttebitering pr skattekrona. Till kyrko-
kassan 26 öre, till prästerskapets avlöning 15 öre
och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön
10,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr.,
fyllnadsersättning 1,400 kr. (jfr även nedan),
fri bostad; såsom konsistorii preses dessutom er-
sättning för mistad kronotonde ca 6,000 kr.
Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk till-
läggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning 250 kr. (jfr
även nedan), fri bostad. Två ständiga adjunk-
ter: lön 2,500 kr., provisoriskt tilläggsarvode
900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr. Kyrko-
notarie: arvode 750 kr., som arkivförestän-
dare 500 kr. Kyrkokassör: lön 2,300 kr.,
från donationsfond 1,000 kr. Klockare: lön
2,500 kr., tre ålderstillägg, vardera å 500 kr.,
fri bostad, bränsleersättning 400 kr. Organist:
lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500
kr., personligt lönetillägg 1,000 kr. Kantor:
lön 2,000 kr. Diakonissa: arvode 900 kr.,
fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstal-
ten). Förste kyrkovaktmästare: lön 2,640
kr., dessutom arvode för kyrkoskrivargöromål
500 kr. Maskinist och portvakt: lön 2,250
kr., två personliga ålderstillägg, vardera å 250
kr., för portvaktsbetyr m. m. 550 kr., fri bo-
stad. — Dessutom utgår till församlingens prä-
sterliga befattningshavare dels dyrtidstillägg en-
ligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda
grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner ej
överstigande 9,600 kr., utom fyllnadsersättningar,
därjämte vissa barnstillägg), dels också rörligt
lönetillägg enligt för stadens befattningshavare
gällande grunder (å samtliga kontanta avlönings-
förmåner utom fyllnadsersättningar). Till för-
samlingens övriga befattningshavare — med un-
dantag för det personliga löntillägget åt or-
ganisten och den del av kyrkokassörens avlöning,
som utgöres av donationsmedel — utgå dels fasta
tillägg å 33 $\frac{1}{3}$ % av avlöningsbeloppen (dock ej
å förste kyrkovaktmästarlönen), dels rörliga till-
lägg å avlöningsbeloppen och de fasta tilläggen
enligt samma grunder, som gälla för stadens
befattningshavare.

Församlingens kyrkoråd.

Widner, N., kyrkoherde, pastor primarius, själv-
skr. ordf. (se nedan); **Carlsson**, J. E., lager-
arbetare; ***Creutz**, J. W., f. d. assurancesdirektör;
***Eklund**, J. M., fabrikör, kyrkovärd; **Hell-**
ström, L. G., grosshandlare; ***Leuhusen**, F. W. O.,
frih., riddarhussekreterare, kyrkovärd; ***Lind-**
kvist, K. M., elektriker; **Thulin**, P. G. N.,
generalkonsul; **Winberg**, K. A., förste vakt-
mästare.

Suppleanter: **Bergstrand**, K. J. H., professor;
***Dahl**, E. M. K., grosshandlare; **Gustafson**,

K. W., chaufför; ***Hedström**, A. E., källar-
mästare; **Johansson**, G. A., hamnarbetare; ***Jo-**
hanson, K. O., plåtslagare; **Ljungberg**, J. H.,
fabrikör; ***Nilsson**, A. E., glasmästare.

Kyrkonotarie och arkivföreståndare.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; t. Djurs-
holm 8 80.*

Kyrkokassör.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; expedition:
Stortorget 1, n. b., *St.*; mottagning: tisdagar
12—13 och första helgfria dagen i varje må-
nad 12—13 (under juni—aug. den 1 och
15 i månaden, resp. närmast följande helgfria
dag, 12—13); t. (10) 70 71.

Församlingens skolråd.

Se sid. 206.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Utgöres av skolrådet, se sid. 206.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Lundberg, C. O., hamnarbetare.; **Rylander**, C. G.,
köpman.

Suppleanter: **Mårtensson**, J. L., materialför-
valtare; **Pettersson**, P. A., grosshandlare; **Svens-**
son, D., kontorsvaktmästare.

För skolrådet.

Palmér, F. L., målarmästare; **Winberg**, K. A.,
förste vaktmästare.

Suppleanter: **Carlsson**, J. E., lagerarbetare;
Nylund, G. L., källarmästare.

Kyrkoherde.

Widner, N., pastor primarius.

Komminister.

Krook, O.

Ständiga adjunkter.

Grefberg, J. G.; en vakant.

Klockare.

Johnson, C. G.

Organist.

Wikander, D.

Kantor.

Lizell, S. O.

Diakonissa.

(Skomakaregatan 30, St.; t. N. (20) 30 90;
mottagningstid: alla vardagar 8,30—9,30.)

Jonsson, H. K. (Kerstin).

Förste kyrkovaktmästare.

Sjögren, F. M.

En maskinist och portvakt.

Klara församling.

Expedition: Brunkebergsgatan 10, C.; t. N. (200) 8 69 (exp.), (10) 86 23 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 19—20.

På den plats, där det av Magnus Ladulås på 1280-talet grundade, av Gustav Vasa 1527 nedrivna S:t Clara kloster legat, byggdes under Johan III:s tid, sannolikt 1575—1590, Klara kyrka. Vid en eldsvåda 1751 nedbrann kyrkan men började omedelbart återuppbyggas, så att den redan 1753 kunde invigas på nytt. Kyrkan genomgick under år 1907 en genomgripande reparation. Ursprungligen tjänstgjorde kyrkan som gudstjänstlokal för hela Norrmalm. År 1643, då Jakobs kyrka blivit färdig, skedde emellertid en delning, så att trakten öster om Brunkeberg lades till denna kyrka, medan Klara kyrka blev gudstjänstlokal för Norrmalm väster om Brunkeberg jämte nuvarande Kungsholmen. År 1671 blev Kungsholmen emellertid avskördad till egen församling, och år 1773 avskildes den norra delen av församlingen till Adolf Fredriks församling. Broomma församling utgjorde annex till Klara under åren 1624—1663 samt 1668—1680. Fr. o. m. år 1925 har med Klara församling införlivats den öster om Klara sjö belägna delen av Kungsholms församling.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25. Kyrkofullmäktigval äger rum första gången hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 238,848 kr.; inkomster: 90,500 kr.

Utdelivering pr skattekrona. Till kyrkokassan 14 öre, till prästerskapets avlöning 4 öre, till skolkassan 3 öre samt till församlingsbiblioteket 1 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 14,900 kr. per år, fri bostad. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,010 kr. per år, fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr., dessutom hyresersättning 1,500 kr. Kyrkonotarie: arvode 600 kr. Bokförare: lön 2,000 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 3,500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,500 kr., ett ålderstillägg å 500 kr., dessutom för musikandakter 500 kr. Kantor: lön 2,500 kr. Diakonissa: arvode 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,400 kr., två personliga lönetillägg, vardera å 300 kr., ersättning för städning 1,200 kr., fri bostad. Portvakt:

lön 1,800 kr., fri bostad. Värmelednings-Kyrkl. skötare: lön 3,200 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner utom fyllnadsersättningar, därjämte vissa barnstillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i huvudsaklig överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); ***Dahlén, G. S.**, tandläkare; **Dahlström, J. F. A.**, maskinist; **Erikson, K. M.**, vaktmästare; **Magnusson, A. E.**, byggmästare, kyrkovärd och kassaförvaltare; ***Nyländer, O. E.**, direktör; ***Schager, F. O.**, byråchef; **Söderberg, F. F. V.**, fil. dr, kyrkovärd; ***Törnberg, A. O. O.**son, förste reparatör.

Suppleanter: ***Barr, O. D. E.**, prakt. läkare; ***Hintze, P. R.**, typograf; **Jungmarker, f. Johanson, D. Ruth H.**, fru; **Martin, L. G. M.**, advokat.

Kyrkonotarie.

Romare, P. B., aktuarie; t. Ålsten 5 19.

En bokförare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 207.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 422.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Asplund, E. M., prakt. läkare; **Franzén, K. A. H.**, skräddare; **Nissvandt, S. G.**, direktör. *Suppleanter:* **Salén, C. L.**, handlande; **Wetterstrand, E. V. H.**, direktör.

För skolrådet.

Falk, H. A., handlande; **Nissvandt, S. G.**, direktör; **Stenberg, C. V.**, köpman. *Suppleanter:* **Svensson, D. F.**, förste expeditionsvakt; **Paulson, P. E.**, kallarmästare.

Kyrkoherde.

Bokander, H. G. E.

Komminister.

Bratt, E. J.

Ständig adjunkt.

Werner, A. I.

Klockare och kyrkofogde.

Lundgren, K. I. W.

Organist.

Johanson, M. S.

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

Kantor.
Hammarström, M. H.

Diakonissa.

(Klara östra kyrkogata 8, C.; t. N.
(2) 11 50; mottagningstid: tisdagar, tors-
dagar och lördagar 9—11.)

Östling, Signe K.

Kyrkovaktmästare.

Strandberg, B. F. N.

En portvakt, en värmeledningsskötare.

Kungsholms församling.

(Ulrika Eleonora.)

Expedition: Parmmätaregatan 3, C.; t. (5) 3 38 16, K. (50) 61 84; expeditionstid: vardagar 10—11 samt t. v. helgfria fredagar 19,30—20,30.

Hittillsvarande Kungsholms församling lydde ursprungligen under Solna, hörde jämte denna till Storkyrkoförsamlingen under åren 1529—1636 och kom 1643 till Klara församling. År 1671 skildes Kungsholmen från Klara och bildade egen församling med Solna som annex 1671—1685. På den nuvarande kyrkans plats lades 1673 grunden till den nya församlingens kyrka. En provisorisk träkyrka, som upbyggts redan året förut, upbrann 1679, varefter gudstjänster hölls i ett hus vid Hantverkaregatan. Byggandet av kyrkan gick nämligen till följd av församlingens fattigdom och ringa invånarantal (1672 blott 193 personer) synnerligen långsamt; först 1688 kunde kyrkan invigas och uppkallades efter dåvarande drottningen Ulrika Eleonora. Fullständigt färdigbyggd blev kyrkan först 1757 och torneret först 1813.

Fr. o. m. den 1 jan. 1925 har av Kungsholms församling dess västra del utbrutits för att bilda en egen församling, St Görans församling (se nedan), samt dess öster om Klara sjö belägna del överflyttats till Klara församling.

Kungsholms och St Görans församlingar hade till en början efter delningen gemensam ekonomi, men fr. o. m. år 1930 har denna ekonomiska gemenskap upphört.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

* *Stat år 1931.* Utgifter: 176,284 kr.; inkomster: 33,950 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 20 öre, till prästerskapets avlöning 5 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlönings-

förmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 14,055 kr. per år, fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., ett ålders-tillägg å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46; 50 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 1,200 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,600 kr. Skrivbiträde: lön 1,600 kr. Klockare, kantor och kyrkofogde: lön 3,400 kr., ett ålders-tillägg 600 kr., fri bostad, arvode som kördirigent 2,000 kr. Organist: lön 3,000 kr., två ålders-tillägg, vardera å 500 kr. Diakonissa: arvode 1,400 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,100 kr., ett ålders-tillägg å 300 kr., för städning 1,600 kr., fri bostad. Värmeledningsskötare: lön 2,400 kr., ett ålders-tillägg å 300 kr., fri bostad eller hyresersättning. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Larsson, C. V., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Bergholtz, D. A., föreståndare; Borgström, A. G. S., justitieråd, kyrkovärd; Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.; *Lennström, J. A., posttjänsteman; *Mosberg, K. W. R., civilingenjör; *Sandström, K. G. A., tf. polisassessor; Simson, C. G:son, tillsyningsman, kyrkovärd; *Trönnberg, P., överlärare, stadsfullm.

Suppleanter: *Adling, A. A:son, byggnadsingenjör; Blom, S. D., extra byrådirektör; Ekgren, E. T., redaktör; *Fredriksson, N., undervisningsråd; Häggqvist, G. P. E., professor; Jonsson, E. A., tillsyningsman (vice värd); *Mårtensson, K. F. D., brandförman; *Spångberg, A., direktör.

Kyrkonotarie.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., kamrerare; t. K. (50) 35 26.

En räkenskapsförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 207.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Alvarsten, S. F. N., extra revisor; Carlsson, B. A. B., bokhållare; Lovén, N. W., kurator.

Suppleanter: Gravenius, G. V., köpman; Ka-leen, G. E., fil. kand.; Kallin, J., målare; Svensson, S. E. G., banktjänsteman.

För skolrådet.

Bergman, P. O. J. N., syssloman; **Jonsson, E. A.**, tillsyningsman (vice värd); **Hallberg, K. H. V.**, murare.

Suppleanter: samma som för kyrkorådet (se ovan).

Kyrkoherde.

Larsson, C. V.

Komministrar.

Ramsten, B. A.; **Kihlstedt, G.**

Ständig adjunkt.

Skylling, B. Lison.

Klockare, kantor och kyrkofogde.

Sandberg, G. V.

Organist.

Skarby, J. E.

Diakonissa.

(Kungsklippan 7 B, C.; t. K. (500) 122; mottagning: Hantverkargatan 6 (ingång från kyrkogården), C., alla vardagar, utom tisdagar, 9—10; t. K. (50) 89 38.)

Nilsson, Almna G.

Kyrkovaktmästare.

Gustafsson, N. E.

En värmeledningsskötare.

S:t Görans församling.

Expedition: Arbetargatan 21, C.; t. K. (50) 75 82 (exp.), K. (50) 75 89 (kyrkoherden); **expeditionstid:** vardagar 10—11 samt helgfria fredagar 19,30—20,30.

S:t Görans församling utbröts den 1 jan. 1925 ur Kungsholms församling (jfr ovan under denna församling) och utgör fr. o. m. den 1 maj 1925 eget pastorat. Församlingens kyrka, till vilken grunden lades år 1906, och som uppfördes huvudsakligen av donerade medel, invigdes år 1910.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 35. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391), varvid församlingen enligt beslut av magistraten skall vara uppdelad på två valkretsar.

Stat år 1931. Utgifter: 162,141: 17 kr.; inkomster: 41,175: 72 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 18 öre, till prästerskapets avlönning 8 öre och till skolkassan 7 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr.,

fri bostad, till förste komministern dessutom Kyrkl. in-stitutioner. fyllnadsersättning 1,044 kr. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 1,200 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,100 kr. Skrivbiträde: lön 1,600 kr., ett ålderstillägg 200 kr. Klockare: lön 2,000 kr., fri bostad. Organist: lön 2,700 kr., ett ålderstillägg 300 kr. Kantor och kördirigent: lön 2,700 kr. Diakonissa: arvode 1,400 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,000 kr., ett ålderstillägg 300 kr., fri bostad. Värmeledningsskötare: lön 2,000 kr., arvode som kyrkovaktare och ringare 632 kr., fri bostad. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barnstillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Ljunge, H. T. N., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Allard, O. E.**, ingenjör, kyrkovärd; ***Edberg, F. O.**, spårvägsman, kyrkovärd och kassaförvaltare; ***Hessler, A. A. H.**, sekreterare, stadsfullm.; ***Johansson, E. I.**, verkmästare; **Lambert, A.**, köpman; **Moibert, C. E.**, hantverksföreståndare; **Ringkvist, K. I.**, badare; ***Risinger, P. W.**, underläkare.

Suppleanter: **Anderberg, C. J.**, expeditionsföreståndare; ***Engberg, J. M.**, järnvägstjänsteman; ***Lindholm, J. F.**, maskinarbetare; ***Pravitz, A. G. F.**, redaktör; **Rydh, C. L.**, ingenjör; **Sandahl, K. H.**, förman; ***Snygg, K. F. B.**, överkonstapel; **Öhman, A. E.**, trädgårdsmästare.

Kyrkonotarie.

Lillieros, J., rådmän; t. K. (50) 23 44.

En räkenskapsförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 208.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Abenius, H. V., riksbanksrevisor; **Larsson, G. A.**, järnarbetare.

Suppleanter: **Hane, K. O. R.**, banktjänsteman; **Karlsson, K. G. Hj.**, ombudsman, stadsfullm.

För skolrådet.

Ehrnfelt, R. O., uppbördskommissarie; **Ånstrand, C. F.**, kvarnarbetare.

Suppleanter: **Blom, S. D.**, extra byrådirektör; **Malmström, A.**, f. d. kassör.

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

Kyrkoherde.

Ljunge, H. T. N.

Komministrar.

Lindberg, J.; Norrlander, Å. H.

Ständig adjunkt.

Skoglund, S. A. G.

Klockare.

Larsson, B. K. S. (se nedan).

Organist.

Sjörin, H.

Kantor och kördirigent.

Lundvik, H.

Diakonissa.

(Arbetaregatan 20, C; t. K. (50) 24 08;
mottagning: å pastorsexp., Arbetaregatan
21 (skolkassörens exp.), C, alla vardagar,
utom tisdagar och lördagar, 9—10; t. K.
(50) 15 73.)

Wallengren, Anny.

Kyrkovaktmästare.

Larsson, B. K. S. (se ovan).

En värmeledningsskötare.

Adolf Fredriks församling.

*Expedition: Kammakaregatan 30, Va.;
t. (I) 13 75, N. (20) 70 76; expeditionstid:
vardagar 10—11 samt (utom juni—
aug.) helgfria fredagar 19—20.*

Nuvarande Adolf Fredriks församling hörde först under Klara. År 1673 byggdes emellertid på den plats, där Adolf Fredriks kyrka nu ligger, ett kapell, S:t Olofs kapell, och då detta år 1675 invigdes, anvisades den del av församlingen, som låg norr om Kammakaregatan (de s. k. Kungsbacksoerne), bänkkplatser i detta kapell. År 1773 fick denna trakt av Klara församling bilda egen församling, uppkallad efter konung Adolf Fredrik, och följande år blev församlingens kyrka färdig, uppbyggd omkring det gamla kapellet. Enligt beslut av kungl. maj:t den 2 juni 1905 delades församlingen den 1 maj 1906 i trenne församlingar: Adolf Fredriks, Gustav Vasa och S:t Matteus.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 247,001: 95 kr.; inkomster: 19,989: 50 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 43 öre, till prästerskapets avlöning 10 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggs-

arvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 800 kr. Bok-förare: arvode 800 kr. Klockare: lön 3,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., hyresbidrag 800 kr. Kantor: lön 2,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., hyresbidrag 800 kr. Församlingssyster: arvode 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Vaktmästare (i församlingshuset): lön 1,200 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr., fri bostad. Maskinist och ringare: lön 1,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr., hyresbidrag m. m. 600 kr. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare (med undantag av församlingssystemen) rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Hagardt, A., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Falk, S. G., direktör, stadsfullm.; Hedborg, J. W. J:son, köpman; *Johannesson, E. A. V., justerare; Klint, J. A., fabrikör, kyrkovård; *Lagergrehn, G. L., direktör, kyrkovård; *Rathsman, J. C. N., grosshandlare; *Säaf, L. G., förste postiljon; Åhrberg, F. A. L., typograf, stadsfullm.

Suppleanter: Almgren, J. O., typograf; Almgren, S. V., grosshandlare; *Hjelm, K. J., ingenjör; Källén, O. N., handlande; *Lennholm, f. Ahlstedt, E. Maria, fru; *Rudner, A. E., kassör; Wahlström, S. G. E., byggnadsingenjör; *Åkerblad, I., fabrikör.

Kyrkonotarie.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. Ö. (60) 74 56.
En bokförare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 208.

Församlingens revisorer.

Gunnarsson, P. E., bankkamrerare; Malm, E. R., lagerchef; Moon, A. F. G., posttjänsteman. *Suppleanter:* Eriksson, D. P. N., förtröende-man; Komstedt, J. N., byggnadsingenjör.

Kyrkoherde.

Hagardt, A.

Komministrar.

Wallstersson, K. E.; Wolfbrandt, E. G.

Ständig adjunkt.

Mannström, C. O.

Klockare.

Kvarzell, J. A.

Kantor.

Arrhenius, B. A. A.

Organist.

Nordqvist, G. L.

Församlingssyster.

(Saltmätaregatan 1, Va.; t. N. (20) 41 45; mottagningstid: alla vardagar, utom onsdagar, 9—10.)

Molin, Märta C.

Kyrkovaktmästare.

Andersson, A. R.

En vaktmästare (i församlingshuset), en maskinist och ringare.

Gustav Vasa församling.

Expedition: Västmannagatan 63, Va.; t. (3) 55 82, (3) 8 49 77; kyrkoherdens arbetsrum N. (20 00) 38; expeditionstid: vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 13,30—19,30.

Församlingen skildes från Adolf Fredriks församling den 1 maj 1906 (se ovan under denna församling), och i juni s. å. invigdes den nyuppförda kyrkan.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigtal äger rum första gången hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 267,662: 64 kr.; inkomster: 63,524: 23 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 35 öre, till prästerskapets avlöning 8 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggs-arvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 800 kr. Bokförare: arvode 1,100 kr. Skrivbiträde: lön 2,500 kr. Klockare: lön 3,600 kr., två ålders-tillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Kantor: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Organist: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., personligt lönetillägg 500 kr. (utan dyrtidstillägg därå). En diakonissa: lön 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten); en diakonissa: avlönad av fattigvårdsstyrelsen. En kyrkovaktmästare: lön 2,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Värmelednings-skötare: lön 2,100 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. — Dessutom utgår

till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta av-löningsförmåner, därjämte vissa barnstillägg). Härutöver utgår till kyrkoherden rörligt lönetillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder, churu med reduktion av procenttalen med 6 enheter. Till samtliga icke prästerliga befattningshavare (med undantag av skrivbiträdet) utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); *Ekman, C. G., bankdirektör, kyrkovärd och kassaförvaltare; Fredrikson, K. G. A., tillsyningsman; von Friesen, F. H., kamrerare; Hallström, K. L. F., tjänsteman; *Ingmanson, O. G., kontrollör; *Linderqvist, C. J., tjänsteman; Olsson, F. T., f. d. direktör; *Sällström, G. F. W., ingenjör, kyrkovärd.

Kyrkonotarie.

Falkenberg, A. C. M., frih., kanslisekreterare; t. (6) 7 88 99.

En bokförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 208.

Församlingens revisorer.

Björklund, S. S., kamrerare; Persson, L., kamrerare; Welander, A. S., snickare.

Suppleanter: Lindeborg, J. A., skohandlare; Peterson, C. G., banktjänsteman.

Kyrkoherde.

Hallberg, H. E.

Komministrar.

Ankar, G. A.; Edsman, J. E.

Ständig adjunkt.

Lund, B. A.

Klockare.

Wärner, A. S.

Kantor.

Algård, E. O. B.

Organist.

Olsson, O. E.

Diakonissor.

(Gemensamma för församlingen och fattigvårdsstyrelsen: Västmannagatan 63, Va.; t. (3) 55 82, (3) 8 49 77, N. (20) 09 56, V. (30) 96 39; mottagningstid: tisdagar, fredagar och lördagar 9—11.)

Norrbom, J. K. M. (Karin); Olsson, J. (Nanna).

Kyrkl. in-Aspe, G. F.
stitu-tioner. En värmeledningsskötare.
Kyrkovaktmästare.

Matteus församling.

Expedition: Västmannagatan 92, Va.; t. (3)8 64 99 (exp.), (3)8 54 91, N. (2)2 14 50 (kyrkoherdens expeditionssum); expeditionstid: vardagar 10—11.

Församlingen skildes från Adolf Fredriks församling den 1 maj 1906 (jfr ovan under denna förs.). En kyrka hade redan före delningen blivit uppförd och invigd år 1903. Kyrkan har åren 1923 och 1924 undergått en omfattande om- och tillbyggnad.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 294,236: 95 kr.; inkomster: 83,304: 42 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 14 öre, till prästerskapets avlönning 3 öre, till skolkassan 5 öre och till församlingsbiblioteket 2 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönstillägg 120 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönstillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönstillägg 46: 50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr. Bokförare: arvode 1,000 kr. Två skrivbiträden: arvode 3,200, resp. 2,800 kr. Klockare och kantor: lön 4,200 kr., fri bostad. Organist: lön 3,500 kr. Två diakonissor: arvode 2,000 kr., fri bostad eller hyresersättning (dessutom avgift till diakonissanstalten). Förste kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., fri bostad. Andre kyrkovaktmästare: lön 3,200 kr., fri bostad. Eldare och ringare: lön 1,850 kr., fri bostad. Vaktmästare (i församlingsalen): lön 1,200 kr., fri bostad. — Dessutom utgår dyrtidstillägg till församlingens prästerliga befattningshavare enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönstillägg, därjämte vissa barnstillägg). Till övriga befattningshavare (med undantag av kyrkonotarien, bokföraren och skrivbiträdena) utgår dyrtidstillägg enligt (numera upphävda) kungl. kung. den 18 juni 1927 ang. dyrtidstillägg åt vissa prästerliga befattningshavare (32 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barnstillägg).

Församlingens kyrkoråd.

Holmbäck, A. J., vice pastor, självskr. ordf. (se nedan); Borgström, J. W., spårvägsman, stads-

fullm.; Carlgren, W., lektor; Karlén, O. J., förtroendeman; Kihlmark, R. R., direktör, kyrkovärd; *Kleist, J. B. A., ingenjör, kyrkovärd; *Larsson, E. A., droskägare; *Lindén, K. J. V., ingenjör; *Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru.

Suppleanter: *Ahl, S. A., charkuteriarbetare; Blomqvist, G. A., järnvägstjänsteman; Brage, E. G., kontorist; *Christerson, L., direktör; *Färnlöf, J. G., grosshandlare; Jacobson, T. A., intendent; *Johansson, A. R., assistent, stadsfullm.; Palm, A. A. E., major.

Kyrkonotarie.

Sahlin, E. C., konsistoriesekreterare; t. S. (4)1 20 80.

En bokförare, två skrivbiträden.

Församlingens skolråd.

Se sid. 209.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 423.

Församlingens revisorer.

Agnell, A. G., kontorist; Lindblad, G., direktör; Lundberg, O. T. V., distriktsuppbördsman.

Suppleanter: Blomqvist, O. G. A., revisor; Hellström, P. M., snickeriarbetare.

Kyrkoherde.

Berglund, A. A. T., tjl.

Vice pastor.

Holmbäck, A. J. (se nedan).

Komministrar.

Holmbäck, A. J., tjl. (se ovan), tjl. Irstam, T. V. H.; Wikmark, C. R.; Gunnard, O. B.

Ständig adjunkt.

Wiklund, E. V.

Klockare och kantor.

Ahlberg, D. J.

Organist.

Althén, K. R.

Diakonissor.

(Matteuskyrkan, Vanadisvägen 33—35, Va.; mottagningstid: alla vardagar, utom fredagar, 9—10.)

Stensgård, Ester A. V.; t. (3)8 04 19 (bostaden N. (2)2 48 16); Anderson, Hanna E.; t. V. (30) 28 18 (bostaden V. (3)1 20 21).

Förste kyrkovaktmästare.

Hanning, F. O.

En andre kyrkovaktmästare, en eldare och ringare, en vaktmästare (i församlingsalen).

Jakobs församling.

Expedition: Jakobsgratan 2, C.; t. (10) 05 39, N. (20) 69 50; expeditionstid: vardagar 10—11.

Jakobs kyrka omtalas i urkunder från trettonhundratalets början. Den tillhörde då Solna församling. Den gamla kyrkan nedrevs av Gustav Vasa. En ny kyrka började byggas under Johan III:s tid, men arbetet avstannade vid hans död och återupptogs först i början av 1630-talet. År 1643 var kyrkan färdig att invigas. Redan samma år delades Norrmalm i två församlingar, Klara och Jakobs, med Brunkeberg som gräns. År 1671 bildade de av Norrmalms invånare, som bodde i trakten av S:t Johannis kapell, egen församling med av ärkebiskopen men icke av konsistoriet erkänd kyrkoherde. Denna församlingsbildning upphävdes emellertid snart, och den del av den nybildade församlingen, som utgjordes av de inom Klara församling boende s. k. Kungsbackboerne fick i stället 1675 gudstjänstlokal i S:t Olofs kapell under Klara församling (jfr sid. 400). År 1672 skildes Ladugårdslandet från Jakobs församling, men därvid bestämdes, att Ladugårdslandet skulle skötas och förestås av amiralitetspredikanterna under kyrkoherdens i Jakob inseende såsom »superintendent vid amiralitetet». Amiralitetet flyttade 1680 till Karlskrona, men först 1723 upphörde amiralitetets överinseende över Ladugårdslands församling. (Jfr sid. 419.)

Den 1 maj 1907 skildes Jakobs och Johannes församlingar.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 20. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 261,000 kr.; inkomster: 61,000 kr.

Utdelivering pr skattekrona. Till kyrkokassan 20 öre och till prästerskapets avlönning 1 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 16,000 kr., fri bostad. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,500 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 3,000 kr. Räkenskapsförare: lön 4,500 kr. Klockare: lön 4,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 1,000 kr., personligt lönetillägg 700 kr., fri bostad. Organist: lön 4,500 kr. Kantor: lön 4,500 kr.

Diakon: lön 4,000 kr. Diakonissa: arvode 2,400 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., ett ålderstillägg å 500 kr., fri bostad. — Till församlingens präster utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. majt och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner utom fyllnadsersättningar, därjämte vissa barn-tillägg).

Församlingens kyrkoråd.

Andrä, S. E. J., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); *Nilsson, A. H. E., reparatör: Reuter-skiöld, C. B., major, stadsfullm.; *Rundquist, C. A., f. d. rådman, kyrkovård; Sjögren, J. O., direktör, kyrkovård; *Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare; en vakant.

Suppleanter: *Andersson, K. M., övermaskinist; von Hofsten, E. G. N., direktör.

Kyrkonotarie.

Azellius, A. C. A., rådman; t. Brevik 77.

En *räkenskapsförare*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 209.

Församlingens revisorer.

Fryckstrand, H., grosshandlare; Janson, S. A., frisörmästare; Norström, C., advokat. *Suppleant:* Lindholm, H. G., typograf.

Kyrkoherde.

Andrä, S. E. J.

Komminister.

Jonsson, G. A. (fr. o. m. $\frac{1}{3}$ 1932) (jfr nedan), t.jf. Buréus, B. G. E.

Ständig adjunkt.

Jonsson, G. A. (jfr ovan).

Klockare.

Gustafsson, A. M.

Organist.

Åhlén, G. W.

Kantor.

Vakant, t.jf. Svanholm, S. K. V.

Diakon och diakonissa.

(Jakobsgratan 4, C.; t. N. (2) 09 33; mot-tagnings-tid: alla vardagar 9—11).

Mårtenson, D. R.; Unger, Ingegerd E.

Kyrkovaktmästare.

Björklund, A. T.

Johannes församling.

Expedition: Kammakaregatan 12, Va.; t. (10) 71 80, (1) 68 30; expeditionstid:

Kyrkl. vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) in- helgfria fredagar 19,30—20,30. stituer.

På 1630-talet byggdes på nuv. Johannes kyrkogård ett gravkapell, som även användes till gudstjänstlokal för kronans manskap. Först 1671 började kapellet, som kallades S:t Johannis kapell, användas till gudstjänster för församlingen under den tid förslag var å bane att skilja denna trakt från Jakobs församling (jfr ovan under denna församling). Under Gustav III:s tid lades grunden till en ny kyrka, men arbetet avstannade snart. År 1890 invigdes en ny kyrka på platsen, och den 1 maj 1907 skildes församlingen från Jakobs. År 1904 invigdes vid Vanadisunden en ny kyrka, S:t Stefanskyrkan.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 264,700 kr.; inkomster: 22,000 kr.

Utdelivering pr skattekrona. Till kyrkokassan 33 öre, till prästerskapets avlöning 9 öre samt till skolkassan och biblioteket 8 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fyllnadsersättning 1,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fyllnadsersättning 1,000 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46:50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,200 kr. Kyrkokamrerare: arvode 2,700 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,200 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Organist vid Johannes kyrka: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Organist och kantor vid Stefanskyrkan: lön 2,880 kr., ett ålderstillägg å 300 kr. Kantor vid Johannes kyrka: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Diakon: lön 3,500 kr., fri bostad. Två diakonissor: arvode 1,440 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare vid Johannes kyrka: lön 2,400 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare vid Stefanskyrkan: lön 2,400 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Kyrkogårdsvårdare samt eldare vid Johannes kyrka och Stefanskyrkan: lön 3,540 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å konstanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barn-tillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Öhman, K., kyrkoherde, självskr. ord f. (se nedan); Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.; *Cederlund, J. A., direktör; de Champs, H. L., generallöjtnant; *Hjort, C. A., direktör; Hjorth, J. E., direktör, stadsfullm., kyrkovård; *Johansson, K., möbelsnickare; *Jonsson, A., handlande; *Sehardt, C., prakt. läkare; Wassberg, A., f. d. överlärare, kyrkovård; Widén, J., f. d. landshövding.

Kyrkonotarie.

Wassberg, N. A. I., tf. notarie; t. Stocksund 5 27 eller »domänstyrelsen».

Kyrkokamrerare.

Bellström, N. E. G.; expedition: Kammakaregatan 12, n. b., *Va.*; mottagning: första vardagen i varje månad samt den 30 dec., event. närmast följande vardag, kl. 9—10, t. (1) 13547.

Församlingens skolråd.

Se sid. 210.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 423.

Församlingens revisorer.

Johansson, J. H., renhållningsarbetare; Lundkvist, F., järnsvarvare; Nyman, H., kassör. *Suppleanter:* Ahlin, B. O. J., distriktsuppbördsman; Dahl, J. A., smed.

Kyrkoherde.

Öhman, K.

Komministrar.

Lignell, E.; Wenner, P. A.; en vakant.

Ständig adjunkt.

Folke, E. T.

Klockare och kyrkofogde.

Jansson, C. H. T.

Organister.

Hultstrand, O. T. G. (Johannes kyrka); Gustafson, J. E. (se nedan) (Stefanskyrkan).

Kantor.

Wiklund, V. (Johannes kyrka); Gustafson, J. E. (se ovan) (Stefanskyrkan).

Diakon och diakonissor.

(*Frejgatan 31, Va.*; t. V. (30) 18 02, N. (2) 2 97 84; mottagningstid: alla vardagar, utom onsdagar, 8—10.)

Månsson, G.; Lundgren, Ruth S.; Claesson, Ruth D. C.

Kyrkovaktmästare.

Boman, B. R. V. (Johannes kyrka), t. N. (20) 10 26; Wittenström, K. A. (Stefanskyrkan), t. V. (30) 77 98.

En eldare, tillika kyrkogårdsvårdare (jfr ovan).

Engelbrekts församling.

Expedition: Östermalmsgatan 20 (f. d. 67), Ö. (postgirokonton nr 1123); t. (1) 1 08 03 (expeditionen), (6) 7 78 47 (kyrkoherden), N. (2) 1 93 11 (klockaren), N. (2) 1 93 12 (kontorsskrivaren); expeditionstid: vardagar (utom lördagar) 10–11 samt helgfria fredagar 18,30–19,30.

Församlingen skildes från Hedvig Eleonora den 1 maj 1906 (jfr nedan under denna förs.). Grund till en kyrka för församlingen lades den 14 maj 1910; kyrkan invigdes den 25 januari 1914. Ett kapell i Hjorthagen invigdes den 25 mars 1909.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 466,040 kr.; inkomster: 15,018: 25 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 36 öre, till prästerskapets avlönning 4 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 2,000 kr. Kontorsskrivare: lön 3,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Klockare: lön 3,720 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Organist i Engelbrektskyrkan: lön 6,000 kr. Kantor i Engelbrektskyrkan: lön 6,000 kr. Organist och kantor i Hjorthagskyrkan: lön 3,720 kr. Diakonissa: arvode 1,900 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Förste kyrkovaktmästare i Engelbrektskyrkan: lön 4,620 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare i Hjorthagskyrkan: lön 4,020 kr., fri bostad. Maskinist: lön 4,800 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barntillägg).

Församlingens kyrkoråd.

Lindgren, J., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Hegert, O. A.*, byggnadsingenjör; **Jansson, P. J.*, arbetsförmän; *Lind, G. H.*, trädgårdsdirektör, kyrkovärd; *Magnuson, P. K.*, förgyllare, stadsfullm.; **Odencrants, L. A.*, f. d. bankdirektör, kyrkovärd; *Planting-Gyllen-*

båga, E. J. C., regeringsråd; *Sahlstedt, A. V.*, Kyrkl. professor; **Wickström, C. T.*, cementarbetare. *in-*
*Suppleanter: *Boije, K. E.*, målarmästare; *Holm-*
gren, K. G., kamrerare; *Lind, N. G. C.*, bok-
*ställare; *Lundh, E. V. R.*, maskinist; *Carlant-*
tioner.
der, A., avdelningschef; *Olsson, A. A.*, byggnadsingenjör; **Eriksson, E.*, reseffektmakare; **Thörnkvist, C. E.*, ombudsman.

Kyrkonotarie.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. (1) 1 05 94.

En kontorsskrivare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 210.

Församlingens revisorer.

Florin, C. L., trädgårdsdirektör; *Löfgren, A.*, sekreterare; *Morén, K. E.*, förste ingenjör.

Suppleanter: Bernström, B. D., grosshandlare; *Adamsson, H.*, ingenjör, stadsfullm.

Kyrkoherde.

Lindgren, J.

Komministrar.

Lindh, A.; Arbin, E. V.; Kyhlberg, G.

Klockare.

Åhlén, D. M. (se nedan).

Organist

(i Engelbrektskyrkan).

Lindberg, O. F.

Kantor

(i Engelbrektskyrkan).

Åhlén, D. M. (se ovan).

Organist och kantor

(i Hjorthagskyrkan).

Eklöf, J. E.

Diakonissa.

(Östermalmsgatan 20 (f. d. 67), Ö.; t. N. (2) 1 24 95; mottagningstid: alla vardagar, utom lördagar, 9–11 samt därjämte helgfria fredagar 18,30–19,30.)

Sandström, Dagmar M. I.

Förste kyrkovaktmästare

(i Engelbrektskyrkan).

Granfelt, F. M.

Kyrkovaktmästare

(i Hjorthagskyrkan).

Johannezon, A.

En maskinist.

Hedvig Eleonora församling.

Expedition: Jungfrugatan 2 (Storgatan 7), Ö.; t. (6) 7 22 62 (expeditionen), (6) 7 30 98 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10–11.

Ladugårdslandet hörde först under Jakobs församling. Karl X Gustav lät mot 1660-talets

Kyrkl. in- stitun- tioner.

slut lägga grunden till en kyrka på Ladugårds-landet för amiralitetet, men bygget avstannade snart. En provisorisk träkyrka upbyggdes 1670 på amiralitetets bekostnad vid Storgatan. Den 17 april 1672 fick Ladugårdslandet bilda egen församling, till en början dock utan egna präster, då amiralitetspredikanterna under tillsyn av kyrkoherden i Jakob såsom »superintendent vid amiralitetet» skötte själavården. (Jfr sid. 419.) Amiralitetet flyttade 1680 till Karlskrona, men först 1723 upphörde amiralitetets överinseende över Ladugårdslands församling. År 1725 återupptogs byggandet av stenkyrkan, som slutligen år 1737 blev invigd och kallad Hedvig Eleonora efter Karl X Gustavs gemål. Den 1 maj 1906 delades församlingen i tre: Hedvig Eleonora, Engelbrekts och Oscars församlingar.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 32. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391), varvid församlingen enligt beslut av magistraten skall vara uppdelad på två valkretsar.

Stat år 1931. Utgifter: 225,544: 50 kr.; inkomster: 49,805: 65 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 23 öre, till prästerskapets avlöning 4 öre och till skolkassan 3 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 8,000 kr., dessutom ersättning för bostad 1,500 kr. Kyrkonotarie: arvode 1,250 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,250 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,500 kr., fri bostad. Organist: lön 4,000 kr. Kantor: lön 4,000 kr. Diakonissa: arvode 1,700 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Maskinist: lön 3,000 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å samtliga avlöningsförmåner utom särskilda och personliga lönetillägg, därjämte vissa barntillägg).

Församlingens kyrkoråd.

Källander, A. J., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Byström, S., advokat; Carlstedt, P., fabrikör, kyrkovård; Edman, P. V., rådmän; *Fellenius, K. G. G., tf. taxeringskommisarie, kyrkovård; *Grönquist, C. M., ingenjör; Hultström, J. D., bokbinderiidkare; *Källström, N. A., tf. sekreterare; *Strömberg, A. F., snickarmästare.

Kyrkonotarie.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. S. (40) 66 22.

En räkenskapsförare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 211.

Församlingens revisorer.

Björkenstam, S. W. K., tf. notarie; Hygrell, E. A. H., revisor; Lundin, K. S. W., fastighetsägare.

Suppleanter: Hultberg, K. Hj., murare; Linder, G. J. E., bankvaktmästare.

Kyrkoherde.

Källander, A. J.

Komministrar.

Schröderheim, E. P.; Arborelius, E. T.

Ständig adjunkt.

Bergman, E. H. F.

Klockare och kyrkofogde.

Axelson, S. H.

Organist.

Erling, E. G.

Kantor.

Ericson, G. A.

Diakonissa.

(Församlingshuset, Jungfrugatan 2, Ö.; t. (6)7 39 55; mottagningstid: alla vardagar 9—10).

Olson, Ellen M.

Kyrkovaktmästare.

(Jungfrugatan 2, Ö.; t. (6)7 58 09.)
Jansson, A. V.

En maskinist.

Oscars församling.

Expedition: Fredrikshovsgatan 3, Ö.; t. (6)7 19 47, N. (20) 72 92; expeditionstid: vardagar 10—11.

Församlingsshyddan: Lovisagatan 2 (ingång Storgatan 55), Ö.; t. N. (2)1 44 80.

Oscars församling avskildes från Hedvig Eleonora den 1 maj 1906 (se ovan under denna

förs.). En kyrka, som erhöi namnet Oscars-kyrkan, hade redan före delningen uppbyggts och invigts år 1903. Under åren 1920—1922 skedde en omfattande restaurering av kyrkans inre.

Djurgårdskyrkan har förut begagnats till skola. Närmast för detta ändamål skänktes den år 1830 till »Djurgårdsförsamlingen» med rättighet att använda skolorummet och dess arkiv till kyrka och sakristia.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 272,648: 50 kr.; inkomster: 83,887: 36 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 20 öre, till prästerskapets avlöning 3 öre och till skolkassa 1 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., hyresbidrag 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 900 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,400 kr., personligt lönetillägg 1,000 kr. Skrivbiträde: lön 1,800 kr. Klockare: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Organist i Djurgårdskyrkan: lön 750 kr. Kantor: lön 2,000 kr. Diakonissa: arvode m. m. (inberäknat avgift till diakonissanstalten) 3,700 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare: lön 1,800 kr., fri bostad. Vaktmästare och eldare: lön 2,000 kr., hyresbidrag 500 kr. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg, därjämte vissa barnstillägg). Till såväl prästerliga som övriga befattningshavare (med undantag av räkenskapsförarens personliga lönetillägg) utgår vidare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Althin, N. P.**, byggmästare; ***Andersson, A. F.**, skomakare; **Broman, J. W.**, direktör; **Ekman, A.**, krigsråd; **Indebetou, C. D. G.**, direktör; ***Lewander, A. F. C. E.**, f. d. bruksdisponent, kyrkovård; **Malm, P. L.**, f. d. stadskamrerare, kyrkovård; ***Sjögren, J. E.**, hovrättsråd; ***Svensson, A.**, direktör; ***Thulin, J. A.**, trädgårdsmästare.

Kyrkonotarie.

Törnell, E. R., registrator; t. (6) 7 70 68.

En räkenskapsförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 211.

Församlingens revisorer.

Sjöstedt, A. L. A., major; **Wallqvist, J. A.**, f. d. kassadirektör; **Wigstrand, J. E.**, bankkamrerare.

Suppleanter: **Lambert, K. K.**, tjänsteman; **Nordenström, J. N.**, direktör.

Kyrkoherde.

Bengtson, H. G. V.

Komministrar.

Aurelius, B. O.; **Algård, N. S. H.**

Ständig adjunkt.

Nystedt, B. O.

Klockare.

Andersson, P. A.

Organister.

Vrethblad, V. P. (Oscarskyrkan); **Liljeholm, f. Skog, Anna S.** (Djurgårdskyrkan).

Kantor.

Othén, C. O. A.

Diakonissa.

(*Fredrikshovsgatan 3, Ö.*; t. (6) 7 19 47, N. (20) 72 92; mottagningstid: alla vardagar 9—10.)

Könsberg, Elsa C.

Kyrkovaktmästare.

Boström, A. L.

En vaktmästare och eldare.

Katarina församling.

Expedition: Högborgsgatan 15, Sö.; t. S. (4) 156 61, S. (4) 38 20; expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt helgfria fredagar 19,30—20,30.

Karl X Gustav lät år 1656 på den plats, där förut ett kapell stått, lägga grunden till Katarina kyrka, sedan han två år förut förordnat om Södermalmsförsamlingens delande i två församlingar, Maria och Katarina, den senare uppkallad efter hans moder. År 1723 nedbrann kyrkan till grunden. Den återuppbyggdes emellertid omedelbart och invigdes på nytt den 18 nov. 1724.

I Helgalunden finnes en åren 1917—1918 av sällskapet för främjande av kyrklig själavård med bidrag från församlingen uppförd kyrka, benämnd *Allhelgonakyrkan*.

Kyrkl. in-stitu-tioner. Den 1 maj 1917 avskildes en tredjedel av Katarina församling till en ny församling, benämnd Sofia församling (se nedan).

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 40. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391), varvid församlingen enligt beslut av magistraten skall vara uppdelad på tre valkretsar.

Stat år 1931. Utgifter: 334,294:50 kr.; inkomster: 44,496:30 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 29 öre, till prästerskapets avlöning 8 öre och till skolkassan 8 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 12,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Två ständiga adjunkter: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46:50 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 6,700 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr., personligt tillägg 600 kr. Kyrkoskrivare: arvode 2,640 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,200 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 330 kr. Organist vid Katarina kyrka: lön 3,100 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Organist vid Allhelgonakyrkan: lön 1,800 kr. Kantor: lön 3,100 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Fyra församlings-systrar: arvode 2,400 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare: vid Katarina kyrka: lön 2,880 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr.; vid Allhelgonakyrkan: lön 2,640 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Andre kyrkovaktmästare (vid Katarina kyrka): lön 2,640 kr., tre ålders-tillägg vardera å 300 kr. Värmeledningsskötare: lön 2,640 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. — Till församlingens präster utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % & kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilt lönetillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare (med undantag av organisten vid Allhelgonakyrkan) rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Enligt å kyrkostämman fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd samt till församlingens revisorer (för

kyrkorådet och skolrådet) dagtraktamente med 5 kr. per bevisat sammanträde.

Församlingens kyrkoråd.

Edquist, C., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Carlsson, H. T., slöjdlärare, kyrkovård; *Elméus, C. K. J., arkitekt; Hellström, J. S., kamrerare; *Jansson, f. Kling, Beda F., fru; *Johansson, W. E., förman; *Larsson, R., chaufför; *Ljunggren, V., direktör; Norrblom, J. W., ombudsman; *Sandén, F. G., konditor; Scholander, H. E., lektor; Tauvon, R. H., amanuens; Wikland, J. A., disponent, kyrkovård.

Kyrkonotarie.

Lundwall, S. A., advokat; t. S. (4)3 35 40.

En kyrkoskrivare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 211.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Månsson, A. E., roteman; Olsson, A. E., redaktör, stadsfullm.; Rydén, G. B., folkskollärare. Suppleant: Hillström, J. A. A., utkörare.

För skolrådet.

Karlsson, C. J., överkonstapel; Samuelson, P. O., försäkringsstjänsteman, stadsfullm. Suppleant: Zetterberg, B., köpman.

Kyrkoherde.

Edquist, C.

Komministrar.

Ahlfeldt, R. A.; Gyberg, P. J.; Arosenius, G. (fr. o. m. 1/6 1932).

Ständiga adjunkter.

Dahl, H. H.; Hoff, J.

Klockare och kyrkofogde.

Berglöf, C. A. R., tjl., tjl. Lindgren, F. J.

Organister.

Hådel, P. G. (Katarina kyrka); Haglund, Alma R. (Allhelgonakyrkan).

Kantor.

Ralf, E. K.

Församlingssystrar.

Landquist, Hanna; Rydén, Greta K.; Högborgsgatan 13, Sö.; t. S. (4) 138 43; mottagning: alla vardagar 8—9.

Lindgren, Karin C.; Östgötagatan 79, Sö.; t. S. (4) 136 08; mottagning: alla vardagar 8—9.

Alenius, Tecla E.; Assessorgatan 10, Sö.; t. S. (40) 18 00; mottagning: alla vardagar 8—9.

Kyrkovaktmästare.

Nilsson, E. R. (Katarina kyrka); Edman, C. A. M. (Allhelgonakyrkan).

En andre kyrkovaktmästare, en värmeledningsskötare.

Sofia församling.

Expedition: Bondegatan 66, Sö.; t. S. (4) 157 56, S. (4) 33 13; expeditionstid: vardagar 9—10 samt helgfria fredagar 19—20.

Församlingen skildes från Katarina den 1 maj 1917. (Jfr ovan under denna förs.) Grunden till kyrkan lades redan år 1903, sedan med anledning av reformationsjubelfesten insamlade medel till en minneskyrka i Stockholm år 1898 överlämnats till Katarina församling som grundplåt till en ny kyrka. Den invigdes år 1906 och kallades efter dåvarande drottningen för Sofiakyrkan.

Med församlingen införlivades fr. o. m. år 1930 norra delen av det med staden inkorporerade området av Nacka socken.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 140,300 kr.; inkomster: 20,170 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 31 öre, till prästerskapets avlöning 11 öre och till skolkassan 6 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 8,700 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 720 kr. Klockare: lön 3,840 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 3,840 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Kantor: lön 2,500 kr. Två församlingssystrar: arvode 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,180 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Andre vaktmästare: lön 3,180 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. — Till församlingens prästerskap utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilt lönetillägg och personligt lönetillägg, därjämte vissa barnstillägg).

Församlingens kyrkoråd.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); *Björkman, O. E., förmän; *Engberg,

J. A. A., murare, stadsfullm.; Englund, F. E., banktjänsteman; Johansson, K. J., renhållningsarbetare; Nilsson, G. D., trädgårdsarbetare; Nordenson, H., fil. d.r.; *Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., kyrkovärd; *Svensson, G. A., byggmästare, stadsfullm., kyrkovärd; Söderberg, G. W., marmorarbetare; *Åhlén, J. P., grosshandlare.

Kyrkonotarie.

Borgström, J. M. R., amanüens; t. S. (40) 13 13.

Församlingens skolråd.

Se sid. 212.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Bylin, E. A., snickare; Holmgren, O. F., distriktsuppbördsman; Sundin, T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm.

Suppleanter: Andersén, B. G., c. o. kammar-skrivare; Gradelius, K. A., ingenjör.

För skolrådet.

Dymling, A. E., kontorschef; Gradelius, K. A., ingenjör; Zander, E. W., chaufför.

Suppleanter: Gry, A. P., distriktsuppbördsman; Hedberg, G. O., kakelsättare.

Kyrkoherde.

Klefbeck, E. A.

Komministrar.

Adolfsson, C. O. H.; Collini, C. G. E.

Klockare.

Broman, J. A.

Organist.

Wennerberg-Reuter, Sara M. E. E.

Kantor.

Lilja, S. E. E.

Församlingssystrar.

(Borgmästaregatan 11, Sö.; t. S. (4) 31 11; mottagning: alla vardagar 8—9.)

Holmqvist, A. E. (Vera); Jansson, Anna E.

Kyrkovaktmästare.

Sköldström, K. L.

En andre vaktmästare.

Maria församling.

(Maria Magdalena.)

Expedition: St Paulsgatan 10, Sö.; t. S. (40) 53 34, S. (4) 33 68; expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt fredagar 19—20.

Maria Magdalena kapell omtalas i mitten av 1300-talet men nedrevs 1527. En ny kyrka

**Kyrkl. in-
stitu-
tioner.** på samma plats började uppföras under Johan III:s tid och blev färdig 1634. Kyrkan nedbrann 1759, varpå den genast återuppb yggs och kunde i sitt nuvarande skick invigas 1763. Södermalms församling delades 1654 i tvenne: Maria (Maria Magdalena) och Katarina församlingar. Den 1 jan. 1925 utbröts ur Maria församling dess västra del för att bilda en egen församling, Högalids församling (se nedan).

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 175,517: 75 kr.; inkomster: 37,517: 75 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 33 öre, till prästerskapets avlönning 7 öre och till skolkassan 6 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 12,120 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr., för räkenskapers uppgörande 200 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 2,880 kr., som kyrkofogde 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Kantor: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Diakonissa: arvode 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad, för städning 600 kr. Vaktmästare, eldare och ringare: lön 2,400 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad, för städning 600 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilt lönetillägg och personligt lönetillägg, därjämte vissa barnstillägg). Till övriga befattningshavare (utom diakonissan) utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Molin, O. E., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); ***Bergstedt, C. O.**, ingenjör; **Blomdahl, P. A.**, byggmästare, kyrkovärd; ***Ek, G. E.**, tygarbetare; **Engel, G. A. G.**, disponent, kyrkovärd; **Eriksson, K. A.**, typograf; ***Risén, Hj. R.**, tullkassör; **Rundgren, K. H. T.**, juvelerare; ***Wallenberg, G. O.**, byråingenjör, stadsfullm.

Suppleanter: ***Bäckman, G. O.**, förste vaktmästare; **Garde, G. E.**, banktjänsteman; ***Holmdahl, O. S.**, generaldirektör; **Hugolf, H. G. E.**, ingenjör; **Lundal, A. E.**, f. d. lektor; ***Robinson, S. N. A.**, typograf; **Ruuth, G. A.**, tullkontorist; ***Sunne, C. N.**, tjänsteman.

Kyrkonotarie.

Masreliez, K. V., rådman; t. Ålsten 10 23.

Församlingens skolråd.

Se sid. 213.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Ut göres av skolrådet, se sid. 213.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Hedberg, K. J., räkenskapsförare; **Möller, J. E.**, grosshandlare; **Wistedt, H. L.**, arkivarie.
Suppleanter: **Anderzon, A. O. W.**, revisor; **Eriksson, G. M.**, handlande.

För skolrådet.

Garde, G. E., banktjänsteman; **Hedberg, K. J.**, räkenskapsförare; **Öhrström, J. A.**, fabrikör.
Suppleanter: **Lundin, E. A. B.**, spårvägsman; **Gyllang, K. N. R.**, köpman.

Kyrkoherde.

Molin, O. E.

Komministrar.

Winberg, I., tjl., tjl. **Hollstedt, K. G.**; **Sandegren, P. H. A.**

Ständig adjunkt.

Willis, O. M. A.

Klockare och kyrkofogde.¹⁾

Vakant.

Organist.

Heintze, G. H.

Kantor.¹⁾

Lindqvist, G. H.

Diakonissa.

(Ragvaldsgatan 19 B, Sö.; t. S. (40) 61 73; mottagningstid: alla vardagar utom tisdagar 8,30—9,30.)

Svensson, Zandra V.

Kyrkovaktmästare.

Johanson, T. E.

En vaktmästare och eldare.

¹⁾ De nuvarande befattningarna som klockare och kyrkofogde samt kantor skola fr. o. m. ¹/₇ 1931 förenas till en befattning som klockare, kantor och kyrkofogde.

Högalids församling.

Expedition: Högalids prästgård, Sö.; t. S. (4) 3 08 40. (expeditionen), S. (40) 72 60 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 9 —10,30 samt helgfria fredagar 19—20.

Högalids församling utbröts den 1 jan. 1925 ur Maria församling (jfr ovan under denna församling) samt utgör fr. o. m. den 1 maj 1925 eget pastorat. Uppförandet av församlingens kyrka påbörjades redan år 1917. Kyrkan invigdes den 10 juni 1923 och erhöi därvid namnet *Högalidskyrkan*.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 214,325: 90 kr.; inkomster: 38,825: 90 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 27 öre, till prästerskapets avlöning 7 öre och till skolkassan 5 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fri bostad. Vice pastor: arvode 1,000 kr. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., personligt lönetillägg 350 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr., för bokföring 1,500 kr. Skrivbiträde: arvode 1,920 kr. Kantor, klockare och kyrkofogde: lön 4,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 330 kr., fri bostad. Organist: lön 2,640 kr. Diakonissa: arvode 1,260 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., för städning 500 kr., fri bostad. Andre vaktmästare: lön 2,640 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilda och personliga lönetillägg, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare (utom diakonissan) rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Församlingens kyrkoråd.

Mogård, J. A. B., vice pastor, självskr. ordf. (se nedan); *Avén, C. O., f. d. polisöverkonstapel; Ericsson, C. T., handlande; *Granstedt, G. A., bankkamrerare, kyrkovärd och kassaförvaltare; *Gustafsson, S. A., gjutare; *Jacobi, N. A., förste aktuarie; Johansson, E. G., om-

budsman, stadsfullm.; Skoglund, P. E., direktör; Österberg, J. E. J., tf. överkonstapel, kyrkovärd. **Kyrkl. institutioner.** *Suppleanter:* *Jonsson, R., byggnadsingenjör; *Faleij, V., banktjänsteman; *Lindström, K. O., bryggeriarbetare; *Hellman, H. R., gjuteriarbetare.

Kyrkonotarie.

Pahlman, J. M. G., hovrätts e. o. notarie; t. V. (3) 1 55 94.

Ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 213.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Utgöres av skolrådet, se sid. 213.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Claësson, E. L., kontorsskrivare; Flodin, K. G., lagerarbetare; Wahlgren, H. V., kamrerare. *Suppleanter:* Harling, Anna H. M., bankkassör; Sund, K. F. J., förman.

För skolrådet.

Fondberg, T. A., avdelningsföreståndare; Sandström, G. A., spårvägsman; Tiberg, B., banktjänsteman. *Suppleanter:* Liljeholm, C. G. M., byggnadsarbetare; Beckman, G. H. V., bankkamrerare.

Kyrkoherde.

Mogård, J. A. B. (fr. o. m. 1/7 1931).

Vice pastor.

Mogård, J. A. B. (se ovan).

Komministrar.

Malmberg, W. A.; Alner, Hj. P.

Ständig adjunkt.

Lundberg, P. I.

Kantor, klockare och kyrkofogde.

Hellerstedt, S. M. H.

Organist.

Westin, A.

Diakonissa.

(Högalids prästgård, Sö.; t. S. (4) 3 12 29; mottagningstid: alla vardagar, utom tisdagar, 8—9,30.)

Johansson, Laura.

Kyrkovaktmästare.

Trybom, K. M.

En andre vaktmästare.

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Brännkyrka församling.

Expeditioner: församlingshuset, Liljeholmen; t. Liljeholmen 14; expeditionstid: vardagar utom lördagar 9—11, lördagar 10—11, dessutom fredagar 18—19,30; Solberga, Älvsjö; t. Älvsjö 1 02; expeditionstid: måndagar, onsdagar och lördagar 8—9.

Församlingen benämndes ursprungligen Wankör. Namnet Brännkyrka möter dock redan på 1400-talet. Brännkyrka socken inkorporerades i kyrkligt avseende med Stockholm den 1 maj 1914 efter att tidigare ständigt hava varit annexförsamling till Huddinge.

Med församlingen införlivades fr. o. m. år 1930 södra delen av det med staden inkorporerade området av Nacka socken. I enlighet med kungl. brev den 25 april 1930 har Brännkyrka församlings östra del fr. o. m. år 1931 avskilts från församlingen för att utgöra egen församling under namn av Enskede församling (se nedan). Brännkyrka och Enskede församlingar skola dock tills vidare hava gemensam ekonomi under samfäll förvaltning av de båda församlingarnas kyrkoråd.

Brännkyrka församlings kyrka, som är belägen vid Liseberg, härstammar från den tidigare medeltiden. Den har flera gånger blivit ombyggd efter eldsvådor. Genom sällskapet för främjande av kyrklig själavård har vidare inom församlingen uppförts en mindre kyrkobyggnad, benämnd *S:t Sigfrids kyrka*. Denna, som är belägen vid Blommensberg, har tidigare under namn av Stefanskapellet varit uppförd inom Johannes församling, men flyttades till sin nuvarande plats i Brännkyrka församling år 1904 och blev därvid väsentligt utvidgad. Fr. o. m. 1918 har församlingen, som tidigare bidragit till bestridande av kostnaderna, ensam övertagit underhållsskyldigheten för densamma.

Inom församlingen finnes en särskild *kyrkogårdsnämnd*, bestående av kyrkoherden som självskriven ordförande samt fyra av kyrkorådet valda ledamöter, vilken handhar förvaltningen av dels kyrkogården vid Brännkyrka kyrka, dels den församlingen tillhöriga nya begravningsplatsen vid Västberga.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931 (gemensam för Brännkyrka och Enskede församlingar). Utgifter: 199,992: 14 kr.; inkomster: 53,416: 98 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 16 öre, till prästerskapets avlöning 8 öre och till skolkassan 7 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., boställe. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Ständig adjunkt: lön 2,500

kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisorisk tilläggsarvode 900 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 900 kr. Skrivbiträde: lön 2,460 kr., ett ålderstillägg å 300 kr. Klockare: lön 3,360 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., dessutom hyresersättning 850 kr. Organist vid Brännkyrka kyrka: lön 1,500 kr., fri bostad. Organist och kantor: vid S:t Sigfrids kyrka: lön 1,000 kr. Två diakonissor (gemensamma med fattigvårdsstyrelsen): avlönade av fattigvårdsstyrelsen och diakonissanstalten, fri bostad. En sjukvårds-syster: avlönad av föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling. Kyrkovaktmästare: vid Brännkyrka kyrka: lön 3,300 kr.; vid S:t Sigfrids kyrka: lön 1,000 kr. Vaktmästare vid församlingshuset: lön 2,640 kr. En kyrkogårdsvaktmästare: lön 3,150 kr. Dessutom utgår till prästerskapet dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen bestämda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Enligt å kyrkostämman fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd samt församlingens revisorer dagtraktamente med 5 kr. per berostat sammanträde.

Församlingens kyrkoråd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, självskr. ordf.²) (se nedan); *Ek, Anna C., sömmerska; Jansson, E., stationsförmän; *Johansson, F. O. A., för-rådsman; Johansson, O. L., brädgårdarbetare; Larsson, A. G. H., elektriker; *Lindquist, C. G. A., bokhållare; *Lodin, G., järnarbetare; *Sandberg, C. A. J:son, förman; Svensson, N. H. J. H., reparatör; Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare.

Suppleanter: *Andersson, J. F., verkstadsföreståndare; Eriksson, E. G., kontorsskrivare; *Ferb, K. P. E., lagerbiträde; Gustavsson, A. R., förste skötare; *Hed-Larson, A., kamrerare; *Hultén, K. A. S:son, f.d. bagarmästare; Kling, F. A., byggmästare, kyrkovård; *Lindholm, V. A., typograf; Ludvigsson, J. B., typograf; Lundh, J. A., folkskollärare, kyrkovård.

Kyrkonotarie.

Öström, J. N. H., bitr. fattigvårdsinspektör; t. Liljeholmen 389.

Ätt skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 213.

¹) Denna lön avser anställning hos församlingens kyrkogårdsnämnd.

²) Av Stockholms stads konsistorium förordnad att vara ordförande i Brännkyrka och Enskede församlingars förenade kyrkoråd (jfr ovan).

Församlingens kyrkogårdsnämnd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, ordf.; **Gäbel, M.**, disponent; **Johansson, O. L.**, brädgårdsarbetare, verkst. ledamot; **Jansson, E.**, stationsförmän; **Larsson, A. G. H.**, elektriker.

Församlingens revisorer.

Brewitz, K. A., typograf; **Lundgren, R. V. A.**, bankkamrerare; **Magnusson, E. O. E.**, bokbinderiarbetare.

Suppleanter: **Nyman, J. W.**, skomakare; **Göransson, C. G. E.**, chaufför; **Carlsson, A. A.**, handelsföreståndare.

Kyrkoherde.

Lindskog, H. J.

Komministrar.

Lagerkranz, J. L.; **Swensson, S. E.**

Ständig adjunkt.

Danielsson, J. E. V.

Klockare.

Öhlander, H. A. G.

Organister.

Granér, C. T. (Brännkyrka kyrka); **Lundgren, P. I.**, tf. (St Sigfrids kyrka).

Diakonissor för församlings-, sjuk- och fattigvård.

Kristoffersson, Nanna, sjukvårdssyster; *Näafgränd, Ålesjö; t. Ålesjö 574; mottagning: alla vardagar 8,30—9,30.*

Nylander, Anna V.; **Söderholm, Elsa K.**, fattigvårdsdiakonissor; mottagning: se sid. 169.

Kyrkovaktmästare.

Löfgren, C. O. (Brännkyrka kyrka); **Hallström, K. E. A.** (St Sigfrids kyrka).

Vaktmästare vid församlingshuset.

Engzelius, J. S. G.

En kyrkogårdsvaktmästare (vid nya begravningsplatsen).

Enskede församling.

Expedition: Handelsvägen 20, Enskede; t. Enskede 2462, Enskede 2463; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar 10—11.

I enlighet med kungl. brev den 25 april 1930 har Enskede församling fr. o. m. år 1931 utbrutits ur Brännkyrka församling samt utgör jämlikt kungl. majts resolution den 23 jan. 1931

från den 1 maj 1931 eget pastorat. Brännkyrka och Enskede församlingar skola dock tills vidare hava gemensam ekonomi (jfr ovan).

Församlingens kyrka uppfördes under åren 1913—1915 genom sällskapets för främjande av kyrklig själavård försorg samt förvärvades av däv. Brännkyrka församling år 1918.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval åger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391.)

Stat år 1931 (gemensam för Brännkyrka och Enskede församlingar). Utgifter: 199,992: 14 kr.; inkomster: 53,416: 98 kr.

Uttebitering per skattekrona. Till kyrkokassan 16 öre, till prästerskapets avlönning 8 öre och till skolkassan 7 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Kyrkonotarie: arvode ännu ej bestämt. Klockare och kyrkoskrivare: lön 3,360 kr., dessutom hyresbidrag. Organist och kantor: lön 1,000 kr. Sjukvårdssyster: avlönad av föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling. Kyrkovaktmästare: lön 680 kr., dessutom bostad, värme och lyse. — Till prästerskapet utgår dessutom dyrtidstillägg enligt av kungl. majt och riksdagen bestämda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barn-tillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder.

Till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd utgår dagtraktamente med 5 kr. per bevilstat sammanträde.

Församlingens kyrkoråd.

Kyrkoherden, självskr. ordf. (se nedan); **Andrée, J. E.**, postkontrollör; **Eriksson, J. G.**, ingenjör, kassaförvaltare¹⁾; **Friberg, A. E.**, stadsbud, stadsfullm.; **Gau, H. A.**, frihamnsarbetare; **Helle, f. Ahrborg, Doris T.**, fru; **Lindahl, J. O. E.**, ingenjör, kyrkovård; **Ljunberg, P. G. L.**, handelsarbetare; **Sandberg, E. T. G.**, sjukgymnast; **Sandberg, M. O.**, slakthus- och saluhallsdirektör; **Zander, J. A.**, direktör, kyrkovård.

Suppleanter: **Andersson, A.**, byggnadsarbetare; **Ericsson, H. E. T.**, tandläkare; **Eriksson, B.**, journalist; **Holm, D. G. R.**, kontorschef; **Karl-ling, J. E. B.**, chaufför; **Karlsson, E. G.**, skomakare; **Lind, C. J.**, kamrerare; **Olsson, f. Viksten, Judith, fru; Setréus, I. M.**, kontorist; **Thaning, H. J.**, disponent.

Kyrkonotarie.

T. v. fungerar kyrkonotarien i Brännkyrka förs.

¹⁾ Kassaförvaltare för såväl Brännkyrka som Enskede församlingars kyrkoråd.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Församlingens skoloråd.

Se sid. 215.

Församlingens revisorer.

Se ovan under Brännkyrka församling (Revisionen av 1930 års räkenskaper avser den odelade församlingen).

Kyrkoherde.

Ännu ej utsedd.

Komminister.

Helén, H. V. J.

Klockare och kyrkoskrivare.

Vakant, tff. Setréus, O. R.

Organist och kantor.

Vakant, tff. Jarne, F. J.

Sjukvårdssyster.

Derwinger, Ebba M. U.; *Krokvägen 68, Enskede; t. Enskede 350; mottagning: alla vardagar 11—12.*

Kyrkovaktmästare.

Hammarström, f. Pettersson, Alma S.

Bromma församling.

Expeditioner: Ulvsunda prästgård, Lövåsvägen, Ulvsunda (postfack 3, Ulvsunda); t. Ulvsunda 155; expeditionstid: vardagar 10—11 samt fredagar 19—20; församlingshuset, Bällsta, Sundbyberg; t. Bromma 170 (kommunistern); expeditionstid: tisdagar 13—14, fredagar 19—20; Bergviksvägen 64, Appelviken; t. Appelviken 16 00 (ständiga adjunkten); expeditionstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—9,30, onsdagar 19,30—20.

Bromma tillades 1624 kyrkoherden i Klara församling som annex, vilken anordning ägde bestånd till 1663. Åren 1668—1680 hörde Bromma till Klara församling. Åren 1663—1668 och 1680—1784 var Bromma församling anslagen till kyrkoherden i Riddarholmsförsamlingen. Därefter innehades Bromma pastorat tidvis som prebende av kyrkoherdar i olika Stockholms församlingar. Från 1847 har Bromma varit fullt självständigt. Dit hörde förut även Sundbyberg, som dock sedan den 1 maj 1916 utgör eget pastorat. Fr. o. m. den 1 maj 1917 är Bromma i kyrkligt avseende införlivat med Stockholm. — Den ursprungliga kyrkan uppfördes sannolikt i slutet av 1100-talet men har senare försetts med åtskilliga tillbyggnader, de sista från förra hälften av 1700-talet. Försam-

lingen har den 11 maj 1929 beslutat uppföra en för dess södra delar avsedd kyrka å Västerledshöjden i Appelviken.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30. Kyrkofullmäktigval äger första gången rum hösten 1931 (jfr sid. 391).

Stat år 1931. Utgifter: 189,899: 81 kr.; inkomster: 68,299: 81 kr..

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 20 öre, till prästerskapets avlönning 6 öre och till skolkassan 12 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 7,480 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fri bostad. Komminister: lön 4,165 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., hyresbidrag 1,200 kr. Sekreterare: arvode 1,000 kr. Klockare och organist: lön 1,500 kr. Kyrkovaktare: lön 3,600 kr. — Dessutom utgår dyrtidstillägg, till församlingens präster enligt av kungl. maj:t och riksdagen bestämda grunder (11 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare enligt å kyrkostämman fastställda grunder.

Enligt å kyrkostämman fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skoloråd dagtraktamente med 5 kr. per bevilstat sammanträde.

Församlingens kyrkoråd.

Svensson, M. T. K., kyrkoherde, självskr. ordf. (jfr nedan); *Andersson, F., direktör; *Andersson, O. O., spårvägsman; *Gustafsson, K. O., snickare; *Larsén, J. A., byggnadsverkmästare; Nilsson, P. W., f. d. linjemästare, kyrkovärd; *Norström, K., fanjunkare, kyrkovärd; *Rustige, F. J. H., ingenjör; Åhlander, W. N., mättningsförmän.

Suppleanter: Bergqvist, J. A., folkskollärare; Carström, A. E., spårvägsman; Ekström, G. M., chaufför; *Hallbäck, G. O. A., läroverksadjunkt; *Larsén, C. G., verkmästare; Nilsson, D. O. E., apotekare; *Sandö, M. S., vävare; *Åmark, f. Thulin, Elin P., fru.

Sekreterare.

Larsson, L. Hj., f. d. kommunalkamrerare; t. Ulvsunda 10.

Församlingens skoloråd.

Se sid. 215.

Församlingens revisorer.

Montelius, G. H., revisor; Wiklund, E. O., förste amanuens, stadsfullm.

Suppleanter: Andrée, K. A., kassör; Strömer, C. A., revisor.

Kyrkoherde.

Svensson, M. T. K.

Komminister.

Hjorth, C. N. (fr. o. m. 1/s 1931), *tjf.* Svensfors, S. G.

Ständig adjunkt.

Ström, B. G. A.

Klockare och organist.

Vakant, *tjf.* Videfors, G. J.

Kyrkovaktare.

Svensson, F. A.

Tyska församlingen.

(S:ta Gertrud.)

Expedition: Svartmangatan 16, St.; t. (1) 11 88, N. (20) 21 56; expeditionstid: vardagar utom lördagar 10—11 (1 juni —15 sept. tisdagar och fredagar 10—11).

Tyskarna i Stockholmingo 1571 av konung Johan III frihet att uppbygga sin egen kyrka och hava begravningsplats, till vilka ändamål de, till en början tillsammans med finska församlingen, använde S:ta Gertruds kapell, som stod på den plats, där nu tyska kyrkan står. När detta kapell först blivit byggt, är okänt, men 1607 erhöU tyska församlingen kapellet »för evärdeliga tider», vilken donation av konung Gustav II Adolf stadfästes 1612, varpå kyrkobygget igångsattes 1619 och fullbordades 1642. Till församlingen höra alla i huvudstaden bosatta, i Tyskland eller annorstädes av tyska föräldrar födda män av evangeliska bekvännelsen samt deras hustrur och barn.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 65 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: 8,000 kr., fri bostad. Pastorsadjunkt: 1,800 kr. Predikobitråde: 2,000 kr. Kyrkonotarie: 3,000 kr. Klockare: 2,100 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr. Organist: 1,500 kr. Kantor: 1,250 kr. Klockspelare: 600 kr. Kyrkovaktare: 2,100 kr., fri bostad. Ringare: 300 kr. — Å vissa delar av ifrågavarande löner utgå dessutom dyrtidstillägg.

Hederspresident.

Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare.

Församlingens kyrkoråd.

Ohly, C. E. W., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Adami, P. G., direktör; Däumichen, M. C. A., generalkonsul, ordf. för föreståndarekollegiet; Grave, R. O. E., fabrikkör; Gröder, C. H., grosshandlare; Pott, G. F. L., direktör; Schlachter, F. W. H., läroverksadjunkt.

Kyrkonotarie.

Bassmann, L. H. H.

Församlingens revisorer.

von Hillern-Flinsch, O. G. F., grosshandlare; Isselhorst, H. C. W., grosshandlare; Otto, R. M., direktör.

Suppleanter: Kindt, K. H. A., grosshandlare; Weyer, C. F. T. M., direktör.

Kyrkoherde.

Ohly, C. E. W.

Pastorsadjunkt.

Carlsson, G. D.

Predikobitråde.

Matthis, E. J. O.

Klockare.

Faulwasser, J. T.

Organist och klockspelare.

Vakant, *tjf.* Torilind, J. T.

Kantor.

Vakant, *tjf.* Lindberg, G. E.

Diakonissa.

(Själägårdsgatan 15, St.; t. (1) 1 07 27; mottagning: alla vardagar 15—16.)

Lundgren, Elly B. A.

Kyrkovaktare.

Körner, G.

En ringare.

Finska församlingen.

(Fredriks förs.)

Expedition: Finska kyrkan, Slottsbacken 2 C (postadress: Stockholm 2); t. N. (2) 1 34 98; expeditionstid: tisdagar och fredagar 11—12.

Finska nationella församlingen i Stockholm, som uppkom vid tiden för reformationen, hade under ett par hundra år sin gudstjänstlokal på diverse platser både i staden och på malmarna, däribland åren 1609—1719 i Riddarholmskyrkan, till dess den år 1725 fick sin nuvarande kyrka, det forna s. k. Lilla bollhuset, vilket genom öppet brev den 14 februari 1727 tillförsäkrades dem »med oryggelig besittningsrätt». Medlemmar av finska församlingen äro enligt kungl. brev den 21 dec. 1840 »personer, födda i Finland eller annorstädes av finska föräldrar, män av finsk börd och deras hustrur, oavsett dessas nationalitet,

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Kyrkl.ävensom barn, styvbarn och fosterbarn åt finska in- föräldrar». Kyrkoherdebefattningen kan sökas stitu- av svenskar och finnar, som äro mäktiga båda tioner. språken.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 50 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 4,000 kr., dyrtidstillägg 3,000 kr., fri bostad. Klockare, organist och kantor: lön 1,000 kr., dyrtidstillägg 600 kr., fri bostad. Kyrkovaktare: lön 300 kr., dyrtidstillägg 500 kr., fri bostad.

Församlingens kyrkoråd.

Kihlstedt, G., vice pastor, självskr. o r d f. (se nedan);
*Bastman, A. E., sekreterare; Brunström, K. E. L., f. d. revisor; Hedgren, J., f. d. grosshandlare; *Nordenstrahl, T. O. R., f. d. vattenledningschef; *Orwin, H. S., bankkamrerare; Schlytern, C. H., kansliråd; *Sällström, P. A. F., byggmästare, kyrkovård; Sällström, R. H., ingenjör; Willgren, C. G., tf. taxeringskommisarie.

Församlingens revisorer.

Lindstrand, C. H., bokförare; Petterson, J. A., speerierhandlare.

Suppleanter: Holmborg, K. E., sjökapten; Liwendahl, J. R., direktör.

Kyrkoherde.

Montell, V., tjl.

Vice pastor.

Kihlstedt, G., komminister i Kungsholms förs.

Klockare, organist och kantor.

Ritari, J.

Kyrkovaktare.

Edelgård, A. L.

Av Stockholms territoriella församlingar i 1931 års utgiftsstaten upptagna anslag till vissa enskilda institutioner m. m.

Under avd. 4 (sid. 346) hava i kommunalkalendern uppgifter lämnats om de icke-kommunala institutioner m. m., som innevarande år understödjas av Stockholms stad. Då liknande anslag till vissa allmännyttiga institutioner och anordningar även utgå från Stockholms kyrkliga kommuner, har det syntts lämpligt att ur de territoriella församlingarnas utgiftsstaten för år 1931 här meddela en summarisk sammanställning av församlingarnas ifrågakarande anslag. (Någon specifikation på de särskilda församlingarna har av utrymmesskäl ej kunnat ske, och i de fall då anslag till samma ändamål utgå från flera församlingar, hava de sammanräknats till här angivet totalbelopp.)

I sammanställningen äro ej medtagna sådana å de olika församlingarnas stater uppförda anslag till sociala och andra icke-kyrkliga ändamål, vilkas fördelning handhaves av resp. församlingars egna organ (vissa anslag till beklädning av konfirmander och andra fattiga barn, till fattigas sommarvistelse m. m.). Vidare äro icke medtagna anslag till vissa i nära samband med resp. församlingar stående kyrkliga föreningar för ungdomsvård m. m., liksom ej heller avgifter från resp. församlingar till diakonissanstalten för församlingsdiakonissor och församlingssystrar. Bidrag till enskilda institutioner från under församlingarnas förvaltning stående fonder hava ej heller medräknats.

Undervisning och kulturell verksamhet.

Stockholms enskilda hantverkskola (se sid. 352)	kr. 2,500:—
De blindas förening (för biblioteket) (se sid. 369)	» 2,900:—
Arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning (för sektionerna i Brännkyrka och Bromma) (se sid. 357)	» 1,800:—
Bromma föreläsningförening (se sid. 358)	» 800:—
Bromma hembygdsförening	» 200:—
Summa kr.	8,200:—

Häls- och sjukvård.

Sjukvårdsföreningar (se sid. 364) kr.	21,940:—
Stockholms centrala diakoniråds konvalescenthem å Ribbingebäck (se sid. 363 och nedan) »	3,100:—
Stockholms stadsmissons vilohem vid Edesta (se sid. 368) »	1,500:—
Tomba vilohem, Fresta	5,000:—
Summa kr.	31,540:—

Social verksamhet m. m.

Skydds-föreningar och arbetsföreningar (se sid. 367)	kr. 9,550:—
Föreningen »Arbetsbiet»	» 800:—
Stockholms stadsmission (se sid. 368 och ovan)	» 5,800:—
Stockholms blindförbund	» 1,400:—
Föreningen »De blindas vilohem Phosphoros»	» 100:—
Dövstumföreningen i Stockholm (se sid. 358)	» 1,400:—
Hemmet för arbetssökande kvinnor (se sid. 370)	» 600:—
Stiftelsen Katarinagården	» 3,000:—
Föreningen Barnavårn (se sid. 373)	» 200:—
Stiftelsen Unga kvinnors värn (se sid. 374)	» 16,500:—

Stockholms kyrkliga socialråd (se sid. 394)	kr. 3,900:—
Stockholms kyrkliga ungdomsråd (se sid. 394)	» 500:—
Stockholms centrala diakoniråd (för sjömansvård i Stockholms hamnar) (se ovan)	» 9,050:—
Svenska kyrkans sjömansvård i främmande hamnar	» 500:—
Samfundet Pro fide et christia- nismo	» 150:—
Södra kristliga föreningen av unge män	» 600:—
Summa kr.	54,050:—

Barn- och ungdomsvård.

Barnkrubbor, barnavårn och små- barnsskolor m. m. (se sid. 377)	kr. 121,750:—
Föreningen Mjölkdroppen (se sid. 375)	» 14,000:—
Föreningen Maria mjölkdroppe (se sid. 376)	» 1,200:—

Barnavårdsbyrån i Brännkyrka (se sid. 374)	kr. 1,000:—	Kyrkl. in- stitu- tioner.
Kungsholms barnhem, Sagostigen 5, Appelviken (se sid. 378) . .	» 1,500:—	
Lilla Solhemmet	» 300:—	
Föreningen Barnagladje, Sigrid Sjöbergs minne	» 500:—	
Skollovs- och småbarnskolonier (se sid. 379)	» 251,050:—	
Hjälpklassernas skyddsförening (för barns sommarvistelse) . .	» 2,500:—	
Centralkommittén för feriebarns utsändande	» 8,500:—	
Fjällkolonier för barn	» 9,500:—	
Arbetsstugor (se sid. 379) . . .	» 83,600:—	
Bromma ungdomsråd (se sid. 380)	» 1,000:—	
Summa kr.	496,400:—	
Inalles	kr. 590,190:—	

K. hovkonsistorium med därunder hörande församlingar.

Hovkonsistorium lär vara instiftat år 1662. I en den 20 december 1662 utfärdad »ordning, var- efter överhovpredikanten och hovpredikanterna skulle sig rätta», omtalas trenne hovpredikanter, bland dem en överhovpredikant. I nådig »in- struktion för konsistorium aulicum» av den 28 juni 1681 tillägges konsistorium samma rätt och myndighet som andra konsistorier i riket; preses skulle vara överhovpredikanten, ordinarie bi- sittare övriga hovpredikanter; när ärenden rörande kungl. livgardet förekommo, skulle prästerna vid regementet äga säte och stämma i konsisto- riet. Förordningen om rättegången i domkapit- len av den 11 februari 1687 gjorde livgardes- och artilleripredikanter till ordinarie ledamöter av konsistoriet, år 1792 tillkom även kyrko- herden i Skeppsholms församling. De under detta konsistorium lydande församlingarna äro icke territoriella. Genom kungl. maj:ts beslut den 11 mars 1927 hava de militära kyrkoför- samlingarna (för vilka under tiden 1892—1927 som garnisonskyrka och gudstjänstlokal användes den vid Ladugårdsgärdet belägna Gustav Adolfs- kyrkan) fr. o. m. den 1 maj 1927 upphört och deras medlemmar överförts till resp. territoriella församlingar. Hovförsamlingens gudstjänst för- rättas i slottskapellet; Skeppsholms församling har egen kyrka (jfr nedan).

Instruktion. Kungl. instruktion den 28 juni 1681 (med ändringar).

Hovkonsistorium.

K. slottet, St.; ingen bestämd sessionstid.

Preses.

Widner, N., överhovpredikant, pastor primarius, kyrkoherde i Storkyrkoförs.

Assessorer.

Ånheldt, O. C. P., ord. hovpredikant, pastor i hovförs.

Bergö, C. J., ord. hovpredikant.

Brandt, G. A., kyrkoherde i Skeppsholms förs.

Konsistorienotarie.

Törnell, E. R., registrator.

Hovkleresiet.

Expedition: Slottskapellets sakristia, St.

I spetsen för hovkleresiet stod redan under Gustav II Adolf en förste hovpredikant, se- dermera även en äldste hovpredikant. Vid

mitten av 1600-talet synes först titeln över- hovpredikant hava uppkommit och har allt- sedan dess varit den brukliga för chefen för hov- prästerskapet.

Avlöningarm.m. Överhovpredikant: 750 kr. Ordinarie och e. o. hovpredikanter uppbära ej arvode.

Överhovpredikant.

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde i Stor- kyrkoförs. (se ovan).

Ordinarie hovpredikanter.

Ånheldt, O. C. P., pastor i hovförs. (se nedan);
Bergö, C. J.

Dessutom *tjänstgörande e. o. hovpredi- kanter* till växlande antal.

Hovförsamlingen.

Slottskapellets sakristia (ingång från inre borggården genom porten till södra slotts- valvet och därifrån genom slottskapellet), St.; t. N. (20) 28 86; expeditionstid: tis- dagar och fredagar 13—14.

Hovförsamlingen omfattar jämlikt kungl. för- ordningen den 30 sept. 1910 de vid de kung- liga och furstliga hov-, slotts- och stallstaterna tjänstgörande ämbets- och tjänstemän samt be- tjänning med familjer och tjänstefolk, ävensom pensionerad dylik personal.

Avlöningar m. m. Pastor: lön 4,500 kr. Klockare och pedell: lön 1,800 kr. Orga- nist: lön 2,000 kr. Kantor: lön 1,500 kr. Kyrkovaktmästare: lön 900 kr.

Församlingens kyrkoråd.

Ånheldt, O. C. P., självskr. ordf. (se nedan);
Hennerberg, C. F., organist; **Sylvén, E. A.**, kantor; en vakant.

Pastor.

Ånheldt, O. C. P.

Klockare och pedell vid hovkonsisto- rium.

Berg, P. J. R.

Organist.

Hennerberg, C. F.

Kantor.

Sylvén, E. A.

Kyrkovaktmästare.

Sjöström, S. A.

Skeppsholms församling.

(K. flottan.)

Expedition: prästgården, Skeppsholmen, Ö. (postgirokonto nr 51381); t. N. (2) 1 03 95; expeditionstid: vardagar (utom lördagar) 11—12.

Skeppsholms församling — eller, som den ock på 1600-talet benämndes, Amiralitetsförsamlingen — leder sitt ursprung från Gustav II Adolfs regeringstid. Den omfattade då Skeppsholmen, Kastellholmen och den s. k. Kyrkholmen samt Ladugårdslandet. På den lilla Kyrkholmen, där nationalmuseum nu ligger, uppfördes år 1634 av amiralitetskollegium en liten träkyrka, Holmkyrkan, som begagnades av församlingen. Sedan Jakobs församling upprättats och år 1643 fått egen kyrka, reglerades år 1653 gränsen mellan denna församling och Skeppsholms församling. Ladugårdslandet, som år 1672 bildat egen församling (jfr sid. 406), avskildes år 1696 från Skeppsholms församling. År 1792 lades Skeppsholms församling under hovkonsistorium, i vilket församlingens kyrkoherde blev bisittare.

Den lilla Holmkyrkan nedbrann år 1822, varefter år 1824 på Skeppsholmen en ny stenkyrka började uppföras på statens bekostnad. Denna kyrka, som fick namnet Karl Johans kyrka, invigdes år 1842. Skeppsholmskyrkan, som har 1,400 platser, utgjorde till Gustav Adolfskyrkans tillkomst år 1892 garnisonskyrka för Stockholms hela garnison (jfr sid. 418).

Församlingens kyrkoråd konstituerades omkring 1770. Självskrivnen ordförande i detta var till 1864 eskaderchefen, sedermera stationsbefälhavaren. Därefter konstituerades kyrkorådet efter nu gällande ordning. Något skolråd äger församlingen numera icke. Den återstående lilla småskolan å Skeppsholmen tillhör Jakobs och Johannes överlärardistrikt (se sid. 209).

Medlemmar i Skeppsholms församling äro jämlikt kungl. förordning den 30 sept. 1910 alla vid marinen fast anställda personer samt marinen pensionärer och gratialister jämte dessas familjer och tjänstefolk (f. n. ca 4,000 personer). Församlingen är således delvis en civil församling, och då inemot hälften av dess medlemmar är bosatt inom marinen territorium på holmarna, är den också i viss mån att betrakta som en territoriell församling.

Församlingens kassor och fonder uppgingo den 1 jan. 1931 till 305,626 kr.

Stat år 1931: Utgifter: 20,250 kr.; inkomster: 20,250 kr. F. n. förekommer ingen utdebitering för kyrkliga ändamål eller prästerskapets avlöning.

Avlöningar. Kyrkoherden: lön av för-

samlingen 5,000 kr., av marinen 1,860 kr., fri bostad (utan värme). Amiralitetspredikanten: lön av marinen 1,410 kr. Kyrkonotarien: arvode 500 kr. Klockaren: arvode av marinen 750 kr., av församlingen 250 kr. Tf. organisten och kantorn: arvode 840 kr. Kyrkovaktmästaren: arvode 350 kr. — Å kontanta löner och arvoden utgår dyrtidstillägg med ca 20 %.

Församlingens kyrkoråd.

Brandt, G. A., kyrkoherde, själskr. ordf. (se nedan); ***Eneström, H. A. M.**, kommandör, kyrkovård; **Engström, I. A.**, f. d. marindirektör; ***Nilsson, A.**, underlöjtnant i marinen; **Nilsson, C. W.**, underlöjtnant i marinen, kyrkovård; **Sandström, K. A.**, flaggstyrman; ***Schneider, J. C.**, konteramiral; **Tiselius, D. H.**, kommandörkapten; ***Åckerberg, A. E.**, flaggstyrman. *Suppleanter:* **Eriksson, C. B.**, kommandörkapten; ***Leche, C. H. A.**, kommandörkapten; ***Länström, G. C.**, flaggstyrman; en vakant.

Kyrkonotarie.

Nilsson, C. W. (se ovan); t. Ålsten 710.

Församlingens revisorer.

Aspgren, L. S., förrädsförvaltare; **Gahn, C. W. H. C.**, kapten.

Suppleanter: **Lindgren, E. F.**, förste marinintendent; **Engqvist, C. A. H.**, flaggstyrman.

Kyrkoherde och amiralitetspastor.

Brandt, G. A.

Amiralitetspredikant.

Buréus, B. G. E.

Klockare.

Born, C. Hj.

Tf. organist och kantor.

Eklom, H. M.

Kyrkovaktmästare.

Wiegandt, S. O.

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.Främmande trosbekännares
församlingar.

Främmande trosbekännare kallas de svenska medborgare, vilka ej tillhöra »den rena evangeliska läran», såsom regeringsformen § 2 betecknar Sveriges officiella religion. Skiljaktighet i kristen trosbekännelse medför i regel ej någon olikhet i svenska medborgares allmänna rättigheter och skyldigheter. Vissa undantag härifrån finnas dock stadgade: främmande trosbekännare äger sålunda ej innehava statsrådsämbe eller prästerlig befattning m. m. Främmande trosbekännare har vidare ej rätt att inom den territoriella församling, där han är kyrkobokförd (se nedan), deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut och kan ej väljas till ledamot av kyrko- eller skolråd. Mosaiska trosbekännare (jfr nedan) äro i ovan angivna hänseenden jämställda med övriga främmande trosbekännare.

Om främmande trosbekännares religionsutövning (med undantag av de mosaiskas; se sid. 421) stadgas i kungl. förordning den 31 okt. 1873 (den s. k. dissenterlagen). Enligt denna författning hava trosbekännare av annan kristen troslära än den evangeliskt-lutherska, vilka önska bilda av staten erkänd församling (staten erkänner blott sammanslutningar av kristen troslära), att härom ingiva ansökan till konungen med uppgift om trosbekännelse och församlingsordning. Om ansökningen bifalles, äger församlingen rätt till offentlig religionsutövning. Varje församling av främmande trosbekännare skall anställa en föreståndare, som skall ha tillsyn över att församlingens offentliga gudstjänst överensstämmer med dess uppgivna trosbekännelse och församlingsordning samt att allmän lag därvid ej övertäras.

Medlemmar av främmande kristna eller mosaiska församlingar skola i kyrkobokshänseende upptagas i kyrkoböckerna för den till svenska kyrkan hörande territoriella församling, inom vars område de äro bosatta. Katolska och mosaiska församlingar hade tidigare fullständig egen kyrkobokföringsrätt; denna har dock fr. o. m. år 1911 begränsats till förande av födelse- samt död- och begravningsbok.

I avseende å skattskyldighet till svenska kyrkan, dess prästerskap eller betjäning gäller jämlikt lag den 16 okt. 1908 (med ändr. den 28 sept. 1928), att medlemmar av här omnämnda församlingar endast skola påföras hälften av de avgifter, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest uttaxeras för berörda ändamål. För den minskning i skatteinkomster, som härigenom åsamkas kyrklig kommun, kan ersättning erhållas av statsmedel.

I Stockholm finnas åtskilliga av staten erkända församlingar av främmande trosbekännare. Här nedan införas emellertid endast de, som hava viss egen kyrkobokföringsrätt (jfr ovan), nämligen katolska och mosaiska församlingarna.

Katolska församlingen.

(Romersk-katolsk.)

Expedition: Norra Smedjegatan 24, C.; t. N. (2) 180 44; expeditionstid: alla helgfria dagar 10—11,30, dessutom lördagar och dag före helgdag 18,30—20 (1 juni—15 sept. endast måndagar och fredagar 10,30—11,30).

Katolska församlingen i Stockholm fick år 1784 kunglig stadfästelse av Gustav III. S:ta Eugenia kyrka (å Norrmalm) togs i bruk år 1837 och S:t Eriks kyrka (å Södermalm) år 1892.

Katolska församlingens prästerskap har tillerkänts rätt att med laga verkan förrätta vigsel (även mellan kontrahenter, av vilka endera tillhör svenska kyrkan).

I inre kyrkligt avseende är församlingen uppdelad i S:ta Eugenia församling (på norr) och S:t Eriks församling (på söder).

(Katolska församlingar finnas utom i Stockholm i Göteborg, Malmö, Gävle och Norrköping.)

Avlöningar m. m. Föreståndare: 2,500 kr. Kyrkoherde: 2,500 kr. Pastor och pastorsadjunkter: 2,500 kr. Organister: 1,000 kr. Kantor och dirigent: 800 kr. Sakristan: 1,000 kr.

Dessutom åtnjuta föreståndare, kyrkoherde, pastorsadjunkter och sakristan fri bostad med värme och lyse.

Församlingens kyrkoråd.

Wessel, E., kyrkoherde, ordf. (se nedan); Blom, K. H. E., ingenjör; Favre, C. A. H., kassakontrollant; Kellner, E. J. T., tjänsteman; Nordmark, S. O. S., pastor (se nedan); Sundström, A. R., direktör; Wehner, E. J. R., pastorsadjunkt, förvaltare.

Suppleanter: Overödder, H. J., disponent; Lindblom, P. L., redaktör.

Församlingens revisorer.

Getzmann, C. F., direktör; Tjus, F. H. S., aukt. revisor.

Suppleant: Wehner, E. J. R., pastorsadjunkt.

Föreståndare.

Müller, J. E. E., apostolisk vikarie, biskop.

Kyrkoherde.

Wessel, E. (S:ta Eugenia förs.).

Pastor.

Nordmark, S. O. S. (kyrkoherde i S:t Eriks förs.).

Pastorsadjunkter.

Meyer, A., Rademacher, A. J., Wehner, E. J. R. (S:ta Eugenia förs.); Lewin, O. A. (S:t Eriks förs.).

Organister.

Nyblom, Maja (S:ta Eugenia kyrka); **Nylander**, A. (S:t Eriks kyrka).

Kantor och dirigent.

Hausl, F. X. (S:ta Eugenia kyrka).

Sakristan.

Pätzold, F. (S:ta Eugenia kyrka).

Mosaiska församlingen.

Expedition: Wahrendorffsgatan 3, C. (postgirokontonr 2824); t. N. (20) 16 00; expeditionstid: judiskt och kristligt helgfria dagar 10—12. Kamreraren: t. N. (20) 16 00; N. (20) 25 53; mottagningstid: 10—12. Rabinerna: t. N. (20) 25 28; mottagningstider: rabbin Ehrenpreis: varje helgfri torsdag 15—16; rabbin Kronheim: varje helgfri onsdag 14—15. Vaktmästaren: t. N. (20) 25 38.

Under Gustav III:s regeringstid erhöles judar första gången tillstånd att inflytta till Sverige. Denna rätt var från början ej generell, utan gällde endast sådana enskilda personer, skyddsjudar, vilka av konungen erhöles rätt att bosätta sig i huvudstaden. De första bosättningstillstånden meddelades 1775, för tre judar, och följande år fingo dessa tillstånd att inkalla trosförvanter till så stort antal, att judisk gudstjänst, vartill fordras minst 10 manspersoner, skulle kunna här hållas. Den mosaiska församlingen i Stockholm kan anses vara färdigbildad år 1776.

Judarnas sociala och politiska ställning reglerades under de 60 första åren efter erhöles rätt att bosätta sig i landet dels av ständernas av Gustav III den 25 jan. 1779 stadfästade beslut om vissa bestämmelser angående fri religionsutövning i riket och dels av »Kongl. Commerce-Collegii Reglemente för dem av Judiska Nationen, som vilja hit i Riket inflytta och sig här nedsätta». Detta reglemente, »judereglementet», var daterat den 27 maj 1782. Jude-reglementet upphävdes den 23 juni 1838 och avlöstes då av en kungl. förordning »angående mosaiska trosbekännarnas skyldigheter och rättigheter här i riket», vilken förordning, ehuru ändrad i åtskilliga punkter, alltjämt reglerar de mosaiska trosbekännarnas i Sverige borgerligt rättsliga förhållanden. För Stockholms mosaiska församling gäller dessutom »Ordning för mosaiska församlingen i Stockholm», fastställd av kungl. maj:t den 12 juni 1882, med ändringar den 5 aug. 1904.

Antalet i Stockholm bosatta mosaiska trosbekännare, som år 1781 uppgick till 30 personer förutom kvinnor och barn, utgjorde år 1920 2,747 personer, av vilka cirka 37 % voro svenska medborgare.

Medlem av Stockholms mosaiska församling är envar till mosaiska läran hörande svensk undersåte, som är mantalsskriven i Stockholm

eller på annan svensk ort, belägen närmare Stockholm än någon av de övriga orter i Sverige, där mosaisk församling finnes. (Mosaiska församlingar med fullständig församlingsordning finnas utom i Stockholm i Norrköping, Växjö, Kalmar, Oskarshamn, Karlskrona, Malmö, Göteborg och Sundsvall.)

Församlingens beslutanderätt utövas vid församlingsstämma. I ärende angående gudstjänsten och vad därmed äger sammanhang må församlingen icke fatta beslut, förrän förslag eller yttrande i frågan avgivits av församlingens rabbin. Två ordinarie församlingsstämmor skola årligen hållas, den ena i april och den andra i oktober.

Verkställighet och förvaltning tillkomma församlingens föreståndare. Föreståndarna skola vara fem till antalet, kassaföreståndaren inberäknad, och väljas vid den ordinarie församlingsstämman i oktober för en tid av fyra år. Föreståndarna utse inom sig en ordförande och två kyrkoföreståndare.

Avlöningar m. m. Rabbin: lön 19,500 kr. Rabbin och lärare: lön 10,000 kr. Sekreterare: arvode 2,800 kr. Kantor: lön 10,500 kr. Kantor och lärare: lön 10,000 kr. Organist: lön 2,500 kr. Kamrerare: lön 8,000 kr. Vaktmästare: lön 3,400 kr., fri bostad, ved och lyse. — Dessutom utgår dyrtidshjälp med 10 % å resp. löner.

Föreståndare.

Eliasson, A. H., grosshandlare; **Fürstenberg**, A., livmedikus, ordf.; **Hüttner**, M. S., grosshandlare, kyrkoföreståndare; **Josephson**, H. V., direktör, kyrkoföreståndare; **Lamm**, E., bankdirektör, kassaföreståndare.

Sekreterare.

Levy, L., advokat.

Församlingens revisorer.

Philip, E. I., civilingenjör; **Philipson**, J. I., hovrätts e. o. notarie.

Suppleant: **Grobgeld**, H., revisor.

Rabbin.

Ehrenpreis, M.

Rabbin och lärare.

Kronheim, E.

Kantor.

Saul, F.

Kantor och lärare.

Vakant.

Organist.

Erling, E. G.

Kamrerare.

Grünberger, M.

Vaktmästare.

Johanson, C. W.

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Stockholms församlingsbibliotek.

Församlingsbiblioteken.

Församlingsbiblioteken hava utvecklats ur de s. k. sockenbiblioteken. Dessa senare uppstodo i början på 1800-talet men fingo någon kraftigare tillväxt först med 1842 års folkskolestadga, som ålade prästerna att »uppmuntra till inrättande och begagnande av sockenbibliotek och därtill tjänliga böcker föreslå». Sockenbibliotekens blomstringsperiod inföll under 1860-talet. Efter att under 1870- och 1880-talen hava gått tillbaka började under 1890-talet biblioteks-rörelsen åter att utvecklas. De gamla biblioteken rycktes upp ur sitt förfall, och nya biblioteksformer började vinna terräng, såsom nykterhets-, arbetare-, vandrings- och föreningsbibliotek.

Sedan år 1905 har folkbiblioteks-rörelsen åtnjutit statligt stöd. Enligt nu gällande kungl. kung. den 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteks-rörelsen utgår understöd av statsmedel till kommunala och med dem likställda folkbibliotek, till biblioteksverksamhet i sammanhang med studiecirklar och samt till skolbibliotek och bibliotek vid sjukvårdsinrättningar. I fråga om kommunala och med dem likställda folkbibliotek utgår statsunderstöd fr. o. m. år 1930 endast till ett bibliotek i varje borgerlig kommun. Dylikt bidrag har från nämnda år beviljats Stockholms stadsbibliotek (jfr sid. 238) och så länge detta bidrag utgår kunna följaktligen församlingsbiblioteken i huvudstaden icke för sin verksamhet påräkna bidrag av statsmedel.

I Stockholm finnas (våren 1931) fem församlingsbibliotek, nämligen ett i vardera av Storkyrkoförsamlingen, Klara, Mattens och Johannes församlingar samt ett för Maria och Högalids församlingar gemensamt bibliotek. Biblioteken sortera i vissa församlingar under skolråden, i andra under särskilda styrelser, valda av resp. kyrkostämmor för en tid av två år. Ovannämnda församlingsbibliotek omfattade den 31 dec. 1930 tillsammans 53,175 band och lämnade under år 1930 inalles 132,443 hemlån.

Tillkomsten av Stockholms stadsbibliotek (se sid. 238) har föranlett upphörande av verksamheten vid ett flertal församlingsbibliotek. Med stadsbiblioteket hava sålunda införlivats: fr. o. m. den 1 okt. 1927 Gustav Vasa församlingsbibliotek, fr. o. m. den 1 nov. 1927 Katarina församlings lånbibliotek, fr. o. m. den 1 jan. 1928 Bromma folkbibliotek, i mars 1928 Adolf Fredriks församlingsbibliotek, fr. o. m. den

1 jan. 1929 Östermalms församlingars bibliotek och Värtabiblioteket samt fr. o. m. den 1 jan. 1930 Kungsholmens församlingars bibliotek.

Storkyrkoförsamlingens bibliotek.

Skomakaregatan 30, 1 tr. ö. g., St.; expeditionstider: 1 sept.—15 juni måndagar, onsdagar och fredagar 19—21.

I december 1860 väcktes hos Storkyrkoförsamlingens skolstyrelse förslag om »inrättande av något lämpligt läsebibliotek för församlingen»; efter framställning i ärendet av skolstyrelsen beslöt församlingen den 28 april 1861 upprättandet av ett bibliotek, som till en början fungerade både såsom skol- och församlingsbibliotek, tills år 1902 en delning ägde rum; församlingsbiblioteket invigdes i sin nya lokal den 7 nov. 1903. Biblioteket, som den 31 dec. 1930 omfattade 4,828 band, åtnjuter för år 1931 av församlingen i anslag 3,000 kr. Antalet boklån under år 1930 uppgick till 7,322, fördelade på 3,851 låntagare.

Styrelse.

Storkyrkoförsamlingens skolråd (se sid. 206).

Bibliotekarie.

Ullstedt, Siri.

Ett biträde.

Klara församlingsbibliotek.

Klara västra kyrkogatan 20 A, C.; t. (10) 57 33; expeditionstid: vardagar 18—20.

Biblioteket, som tillkommit genom tillfälliga gåvor av privatpersoner, åtnjuter för år 1931 av församlingen ett anslag av 7,500 kr. (1 öre per skattekrona). Biblioteket omfattade den 31 dec. 1930 inalles 9,222 band. Antalet boklån under år 1930 uppgick till 15,769.

Styrelse.

*Cederschiöld, H. Maria R., skriftställarinna, vice ordf.; Forsblom, L. A., hamnarbetare; *Lindskog, F., överläm, kassaförvaltare; Ståhlberg, J. A. A., zinketsare; Söderberg, F. F. V., fil. d.r., ordf.

Suppleanter: Collmar, A. G. E., riksbankstjänsteman, sekr.; *Ståhlberg, M. E. (Lisa), fröken.

Bibliotekarie.

Rinman, Signe.

Matteus församlingsbibliotek.

Västmannagatan 92, Va.; t. V. (3) 132 29; expeditionstid: sept.—maj alla vardagar 17—21; juni—aug. vardagar utom lördagar 18—20.

Biblioteket, som till en början utgjorde filial till Adolf Fredriks församlingsbibliotek, fick fr. o. m. 1909 års ingång egen styrelse och öppnades för utlåning den 1 sept. samma år. Biblioteket omfattade den 31 dec. 1930 17,790 band och åtnjuter av församlingen för år 1931 i anslag 20,300 kr. (2,506; 20 kr. kassabehållning samt 2 öre per skattekrona). Antalet boklån uppgick år 1930 till 76,726.

Församlingen har å kyrkostämma år 1929 fattat beslut om församlingsbibliotekets överlåtande till stadsbiblioteket under viss förutsättning, men överenskommelse härom har ännu ej blivit träffad med stadens biblioteksstyrelse.

Styrelse.

*Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru, vice ordf.; *Karlén, f. Ullman, Anna M. L., fru; *Kjellström, S. O., ingenjör; Lindahl, C. F., sekreterare, kassaförvaltare; Nilsson, P. E., direktör; Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman, sek.; *Wiklund, E. V., ständig adjunkt, ordf.

Suppleanter: Bergman, J. I., järnvägstjänsteman; Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm.; *Carlsson, S. G., stationskarl; *Dolk, L. P., sjukkontrollant; Grape, E., sekreterare; Helleday, f. Sylvander, Anna M., fru; *Persson, C. A., avdelningschef.

Bibliotekarie.

Klint, f. Serrander, Hilda M.

En assistent, tre biträden.

Johannes församlingsbibliotek.

Frejgatan 31, Va.; t. V. (30) 18 02; expeditionstid: sept.—maj alla vardagar 17—20;

juni—aug. måndagar, onsdagar och fredagar 17—19. **Förs. bibl.**

Biblioteket öppnades år 1862 för medlemmar av Jakobs och Johannes församling; efter denna församlings delning överlämnades biblioteket år 1908 till Johannes församling. Biblioteket, som den 31 dec. 1930 omfattade 15,845 band, åtnjuter av församlingen för år 1931 ett anslag av 9,300 kr. Antalet boklån uppgick år 1930 till 25,626.

Styrelse.

*Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm.; Hellberg, J., maskinsnickare; *Langlet, H. F., civilingenjör; Lundborg, N., förrädsarbetare; *Wassberg, A., f. d. överlärare, ordf.

Suppleant: *Söhr, O., vaktmästare.

Bibliotekarie.

Månsson, G.

Två assistenter.

Maria och Högalids församlingsbibliotek.

Krukmakaregatan 22, n. b., Sö.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

I Maria församling fanns sedan gammalt ett bibliotek, inrymt i folkskolans gymnastiksal vid Timmermansgatan. Det hade tillkommit genom gåvor dels av böcker, dels av penningmedel; sedan år 1895 erhöll det anslag av kyrkostämma. Efter församlingsdelningen den 1 jan. 1925 äges biblioteket av Maria och Högalids församlingar gemensamt. För år 1931 åtnjuter biblioteket endast anslag från Maria församling (med 2,000 kr.).

Biblioteket omfattade den 31 dec. 1930 5,490 band. Antalet boklån under år 1930 utgjorde 7,000, fördelade på 3,280 låntagare.

Styrelse.

Maria och Högalids församlingars skolråd (se sid. 213).

Bibliotekarie.

Dillén, O. A.

Ett biträde.

